БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 10 (2043).

14 ЯНВАРЬ ЯКШАНБА 1962 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ПАРТИЯ ТУРМУШИНИНГ БУЗИЛМАС ҚОНУНИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ярим асрдан кўпроқ вақт ичида инсониятнинг социал-иқтисодий тараққиёти тарихига оламшумул ўзгартишлар киритди, меҳнаткаш омманинг ҳамма қатлами учун мақбул ва манзур тузум ўрнатди. У ижтимоий ва иқтисодий тараққиётда жуда орқада қолган, вайрон бўлган мамлакатимизни дунёда энг тараққий этган, энг қудратли давлатлар қаторига етказиб олди. Эндиликда совет кишилари қилаётган ишларига замон ва жаҳон тахсин ўқимоқда.

Шунчалар оламшумул тарихий ишларни қилган, эндиликда эса коммунизм қуришга киришган партиянинг кучи, унинг ғалаба устига ғалаба қозонаётганлигининг сири нимада? Партиянинг кучи ва ғалабаларининг асосий сири унинг ғоявий ва ташкилий бирлигида, жипслигида, партия турмушининг ленинча принципларига оғишмай амал қилишидадир.

«Партия турмушининг қонуни, — дейилади КПСС Программасида, — **партия турмушининг ленинча нормаларига ҳамда коллектив раҳбарлик принципига сўзсиз риоя қилиш, партия органлари ва уларнинг ходимларининг партия оммаси олдидаги масъулиятини ошириш, барча коммунистларнинг активлиги ва ташаббускорлигини оширишни, уларнинг партия сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этишини таъминлаш, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтиришдир. Бу — партиянинг ўзининг ғоявий ва ташкилий жиҳатдан** мустаҳкамлигининг, **партия сафлари бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашнинг, партия ички демократиясини ҳар томонлама ривожлантириш ва шу асосда барча партиявий кучларни активлаштиришнинг омма билан алоқани мустаҳкамлашнинг зарур шартидир».**

Ленинча демократик централизм принципи партиянинг ташкилий тузилишининг мустаҳкам асоси ва раҳбар принципидир. Бу принцип уюшқоқлик ва қаттиқ интизомни жуда кенг ички партия демократияси билан уйғунлаштиради. Партиянинг КПСС XXII съездида қабул қилинган янги Уставида демократик централизм принципи партия сўнгги йилларда орттирган тажриба асосида ривожлантирилган. Хусусан янги Уставда партиянинг барча раҳбар органларини сайлаш тартиби олдингига нисбатан ўзгартирилди. Уставда «Партия органларини сайлаш вақтида улар составини мунтазам суратда янгилаб туриш ва раҳбарликнинг давомийлиги принципига риоя қилинади», дейилган. Шу билан бирга навбатдаги ҳар бир сайловда партия раҳбар органлари қайси босқичининг составини қанча ўзгариши кераклиги конкрет кўрсатилган.

Бу янги қоида ва тартиб партия демократиясини, коллектив раҳбарлик принципини ташкилий жиҳатдан янада мустаҳкамлаш мақсадида киритилди. Партия органларининг мунтазам янгиланиб туриши айрим ходимларнинг танҳо ўзлари ҳоким бўлиб олишига имкон бермайди, уларнинг коллектив контролидан чиқиб қолишига йўл қўймайди, раҳбар партия органларига янги, соғлом кучларнинг кўплаб келиб туришини, кекса кадрлар билан ёш кадрлардан тўғри фойдаланишни таъминлайди.

Областимиз шаҳар ва район партия ташкилотларининг, партколлар ва бошланғич партия ташкилотларининг вазифаси — янги Уставни ҳамма коммунистлар пухта билиб олишини таъминлашдан, Уставда белгиланган қоидаларга оғишмай амал қилишдан, партия турмушининг ленинча нормаларига, айниқса коллектив раҳбарлик принципига риоя қилишдан иборат. Қаерда бунга амал қилинмаса, шу ерда оммани коммунистик руҳда тарбиялаш ишига, хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажариш ишига путур етиши турган гап.

Афсуски, областимизда раҳбарликда коллективчилик принципига кам риоя қилаётган, партия ички демократиясини бузаётган коммунистлар онда-сонда бўлса ҳам учраб туради. Мана бир мисол. Калинин районидаги «Москва» колхози партия бюроси ишида коллегиалчилик йўқ, ҳамма масалани раис Н. Саидов билан партбюро секретари Ғ. Дўстканаев ҳал қилади, партия йиғилишлари ва бюро мажлислари вақтида ўтказилмайди, ўтказилганда ҳам колхоз раиси нима деса ўшанинг гапи-гап бўлиб қолади. Раис ва партбюро секретари ишдаги камчиликларни танқид қилган коммунистларни ёқтирмайдилар.

Бундай кўнгилсиз аҳволни Калинин районидаги бошқа баъзи хўжаликларда, бир қатор маҳаллий саноат корхоналарида ҳам учратиш мумкин. Бундай ярамас иллат партбюро секретарларининг сиёсий савияси ва коммунистик онглилиги етарли бўлмаганлиги сабабдангина давом этиб келаётгани йўқ. Бу — мазкур ташкилотдаги коммунистларнинг зийраклик, уюшқоқлик ва талабчанлик қилмаслиги, айрим район ва шаҳар партия комитетларининг бошланғич партия ташкилотлари иши билан чуқур ва атрофлича шуғулланмаслиги, улардан тез-тез хабар олиб турмаслиги, партбюро секретарлари билан етарлича иш олиб бормаслигининг натижаси ҳамдир.

Бошланғич партия ташкилотлари — партиянинг асосини ташкил этади, чунки партия олга сурган вазифаларни асосан шулар ҳал этади. Шундай экан бошланғич партия ташкилотларини ишчан, юқори савияли, партия ишига содиқ ташкилотчи кадрлар билан мустаҳкамлаш, уларни қунт билан тарбиялаш зарур. Бошланғич партия ташкилотининг оммага таъсири ва жанговарлик қобилиятини тинмай ошира бориш — район ва шаҳар партия комитетларининг биринчи даражали вазифасидир.

Партия ленинча принципиаллиги, омма билан мустаҳкам алоқада бўлиши ва метиндек интизоми билан кучлидир. Буни ҳар бир коммунист, айниқса ҳар бир раҳбар ходим яхши ўқиб олиши керак. Принципиал, меҳнаткашлар ўртасида обрў-эътибор қозонган, партия интизомига оғишмай амал қилаётган коммунистлар жуда-жуда кўп. Лекин шу билан бирга принципиалликни ўжарликдан, партиявий интизомни ноўрин гегемонликдан яхши фарқ қилмайдиган, оддий ишчи ва колхозчилардан ўзини устун қўйишга интиладиган, кибрланиб кетган коммунистлар ҳам йўқ эмас. Бундайлар умумий ишимизга катта зарар келтиради.

Партия йиғилишларини, бюро ва комитет мажлисларини, пленум ва партия конференцияларини олдиндан пухта тайёргарлик кўрган ҳолда вақти-вақтида ўтказиб туриш, қабул этилган қарорларнинг изчиллик билан бажарилиши учун, КПСС XXII съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашиш — партия ташкилотларининг жанговар бурчидир.

ТАЖРИБА-НАМУНА ХЎЖАЛИКЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ КУЧАЙТИРАМИЗ

Ўтган куни область партия комитетида тажриба-намуна хўжалиги номини олган колхозларнинг раислари, совхозларнинг директорлари, агрономлар, олимлар ва илмий ходимлар иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди. Бу йиғилишда тажриба-намуна хўжаликларининг ўтган йилги иш натижаларига якун ясалиб, улар олдида турган бу йилги улкан вазифалар кенг муҳокама қилинди. Докладчи область қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи ўрток **Д. Т. Молчанов** Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Янгийўл районидаги «Ленинизм», Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная Звезда», Калинин районидаги «Ўзбекистон», Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхозлар ва бошқа бир қатор тажриба-намуна хўжаликлари ўтган йилни яхши кўрсаткичлар билан якунлаганликларини айтиб ўтди.

Бу тажриба-намуна хўжаликларида қишлоқ хўжалиги машиналаридан дуруст фойдаланилди. Янги прогрессив методлар, илғор тажрибалар кенг қўлланилди ва қўшни хўжаликлар ўртасида ҳам оммалаштирилди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш йўллари тўғрисида белгиланган вақтларда семинарлар ўтказилди. Кўргазмали тажриба алмашишлар ташкил этилди.

Ўрток Молчанов номигагина тажриба-намуна хўжалиги бўлиб, бу соҳадаги ўз бурчларини тўла адо этаолмаган колхоз ва совхоз раҳбарларини тўғри танқид қилди. Чиноз районидаги «ЎзССР 30 йиллиги» колхози ўтган йили пахта тайёрлаш планини ошириб бажарган бўлса ҳам тажриба-намуна хўжалиги сифатида қўшни колхозларга яқиндан ёрдам бермади, семинар, кўргазмали тажриба алмашув ишлари билан деярли ҳеч ким шуғулланмади. Гулистон районидаги ўрток А. Брухтий раҳбарлик қилаётган «Октябрь» колхозини қандай қилиб тажриба-намуна хўжалиги деб айтиш мумкин. **Бу колхознинг кўпгина майдонларини шўр босган,** ирригация ва мелиорация ишларига яхши эътибор берилмаганлиги сабабли тупроқ структураси бузилган, шунинг учун ҳам ўтган йили колхоз йиллик пахта тайёрлаш планини бажара олмади.

Ўрток Д. Т. Молчанов бу йил ана шу нуқсонларга барҳам бериш керак, тажриба-намуна хўжаликлари ўз номларига яраша ишласинлар, фақат ўз хўжаликлари манфаати йўлида эмас, балки қўшни колхозларни ҳам илғорлар даражасига кўтариш йўлида бел боғлаб ишласинлар, деб айтди.

Йиғилишда сўзга чиққан Янгийўл районидаги «Ленинизм» тажриба-намуна хўжалигининг раиси ўрток **А. Ортиқов** кўпчиликнинг диққатини планлаштиришни тўғри олиб боришга қаратди.

Сирдарё районидаги «Малик» тажриба хўжалигида 26,5 центнердан ҳосил олиниб йиллик план бажарилди, — деди у, — шунинг ёнгинасидаги қўшни, шароити бир хил Охунбобоев номли колхоз қарийб 28 центнердан ҳосил кўтарса ҳам, давлатдан қарздор бўлиб қолди. Негаки, бу хўжаликка 33 центнердан план берилган. Ахир «Малик» совхози техника билан тўла таъминланган. Нимагаки зарур бўлса давлат томонидан таъминланиб турилади. Шунга қарамасдан бу совхозга кам, Охунбобоев номли колхозга эса кўп план берилади. Эндиликда бу ҳақда ўйлаб кўришнинг вақти келмадимикин?

Ўрток Ортиқов колхоз ва совхозларда агрономларнинг ролини ошириш масаласига алоҳида тўхталди.

Оққўрғон совхозининг директори ўрток **Ж. Акрамов** ўтган йили гектаридан олинган ҳосил 1960 йилга нисбатан 6,3 центнерга кўпайганлигини, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам бир мунча дуруст натижаларга эришилганлигини айтиб ўтди. Совхозда агрономлардан Искандаров ва Валиев ўртоқлар қўшни колхозлар вакиллари иштирокида бир неча бор лекция ўтказдилар. Ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлаш, ғўза баргларини қандай қилиб тўкиш йўлларини тушунтирдилар. Лекин умуман олганда бизнинг тажриба-намуна хўжалиги ўз олдига қўйган вазифани тўла уддалайолмади. Биз пахта тайёрлаш йиллик планини бажармадик, бу йил танқидлардан тўғри хулоса чиқариб хўжалигимизни чинакам тажриба-намуна хўжалигига айлантириш учун курашамиз.

Йиғилишда сўзга чиққан 1-«Боёвут» совхозининг бош агрономи ўрток **Кухтин** ўз сўзида илмий ходимларни ва область қишлоқ хўжалик бошқармасини танқид қилди. Илмий ходимлар совхозимизда кам бўлишади, пахтачиликни ривожлантиришда фаннинг роли ҳақида тушунтиришлар олиб борилса, бу бизга ёрдам бўлар эди.

Профессор **В. Шескин** чорвачиликни ривожлантиришнинг асосий масалаларига тўхталди. У соғин сигирлар зотини яхшилаш, арча усулида соғишни жорий қилиш, сигирларга кунжара билан бирга дон еми беришнинг фойдаси ҳақида гапирди. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» тажриба-намуна хўжалигининг раиси **Хван Ман Гим** тажриба-хўжалигидаги мутахассисларнинг бошқа хўжаликларга таъсирини кучайтириш тўғрисида бирор қарорга келиш керак, деб айтди.

Йиғилишда сўзга чиққан профессорлардан **А. Автомонов, Н. Балашев,** Гулистон районидаги «Октябрь» колхозининг агрономи **Г. Сутюшев,** область совхозлар трестининг бошлиғи **А. И. Руцкий,** қишлоқ хўжалик халқ университети Советининг раиси **А. Колдаев,** республика қишлоқ хўжалик министри **Н. Маннонов** ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб, ўтган йили ишда йўл қўйилган камчиликларни рўй-рост очиб ташладилар ва бу ерга йиғилганларни қадрдонимиз Никита Сергеевич Хрушчевнинг доно маслаҳатларига амал қилиб, ҳар бир хўжаликда гектаридан камида 25 центнердан пахта етиштириш, ҳайдаладиган ҳар 100 гектар ер ҳисобига 75 центнердан, қишлоқ хўжалигига яроқли ҳар 100 гектар ер ҳисобига 16 центнердан гўшт етиштиришга чақирдилар.

Йиғилишда область партия комитетининг секретари ўрток **Э. Шайхов** нутқ сўзлади.

САБЗАВОТЧИЛИКНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ

Илғор тажриба минбари

Н. МУҲИТДИНОВ,

Оржоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

Пахтачиликда механизация йилдан-йилга кенг қўлланилаяпти. Сабзавотчиликда нега техникани қўлланмаймиз: нега картошка, карам, помидорни квадрат-уялаб экиб ва икки томонлама парвариш қилиб, мўл ҳосил етиштирмаймиз? Қачонгача кетмонга ёпишиб оламиз?

Мен трактор бригадасининг механиги бўлиб ишлаганимда совхозимиз далаларини айланиб, сабзавотчиларимизнинг ишлари билан танишганимда бу тўғрида кўп бош қотирар эдим. Бундан уч йил бурун мени бригадага бошлиқ қилиб тайинлашди. Шундан кейин ўз мақсадимни амалга оширишга астойдил киришдим. Ўша 1959 йили эртаги карамни квадрат-уялаб ўстириб, ҳар гектаридан 28 тонна ҳосил олдик. Бизга қўшни бўлган бригадада эса 7 тоннадан карам олинди. Шунинг учун 5 гектар ердаги эртаги помидорни ҳам квадрат қилиб экиб гектаридан 24 тоннадан ҳосил олдик.

Тўғри, дастлабки пайтда бригадамиздаги баъзи кишилар бу усулга қарши чиқишди: «Нима қиласан ишни кўпайтириб, ота-бобонг қилган ишни қилгин» деб қаршилик ҳам кўрсатишди. Лекин экинга икки томонлама ишлов берилгач у гуркираб ўсганлигини, қатор ораларидаги ўтни ўлдириш учун кетмонга ҳожат қолмаганлигини кўрган ишчилар янги усулга меҳр қўя бошладилар.

Ундан кейинги йилдаги ишларимиз бундан ҳам яхши бўлди. Биз мўл ҳосил етиштириш, маҳсулот таннархини камайтириш йўлларини тинмай изладик. Умуман совхозимизда, шу жумладан бригадамизда ишчи кучи кам. Шунинг учун бизнинг олдимизда кўпроқ ишни машинада бажариб, кишиларнинг меҳнатини енгиллаштириш вазифаси турарди. **Шу мақсадда помидорни уруғидан экишни тажриба қилиб кўрдик. Бунинг фойдаси катта. Биринчидан, уруғдан экилган помидор бақувват бўлиб ўсади, ҳар хил касалликка чидамли бўлади. Иккинчидан, меҳнатдан ютилади: уруғни парникка экиб, уни кўчат қилиб етиштиришга қанча-дан-қанча меҳнат сарф бўлади ахир.** Буни шундан ҳам билса бўладики, биз 1960 йили 5 гектар ерга уруғдан помидор экканимиз туфайли 11 минг сўм пулни тежаб қолдик. Ҳар гектаридан 26 тоннадан ҳосил олинди.

Етти йилликнинг учинчи йилида бригадамиз ишчилари эришган ютуқлар ҳам қувончли бўлди. Ерни экишга сифатли тайёрлаб асосий экинларимизни прогрессив усулда экиб, техника ёрдамида парвариш қилганлигимиз туфайли ҳосил мўл бўлди. Ҳар гектаридан 33 тоннадан лавлаги, 12 тоннадан пиёз, 12 тоннадан эртаги картошка, 28 тоннадан эртаги карам ҳосили олдик.

Энди мен карамни квадрат қилиб ўстириш соҳасидаги тажрибамиз билан ўртоқлашмоқчиман. Ерни кузда яхшилаб шудгор қиламиз, ҳар гектар ерга 500 килограммдан фосфор, 100 килограммдан калий, 10 тоннадан маҳаллий ўғит соламиз. Экиш олдидан барча майдон яхшилаб текисланади. Сўнгра тракторда узунасига ва кўндалангига ариқ олинади. Авваллари парникларда тайёрланган карам кўчатлари пушталарга экиларди. Натижада кўчат баландликда қолиб кетарди. Шу туфайли культивация вақтида стаканлар ёнбошлаб, кўчат очилиб ва шамоллаб қуриб қоларди.

Энди бундай бўлишига йўл қўймаймиз. Чиринди тувакчаларда тайёрланган кўчатлар ариқнинг ичига ўтқазиб кетилади. Сўнгра трактор билан иккинчи марта узунасига юрилиб, пуштанинг қоқ ўртасидан иккига бўлинади. Ҳалиги айтганимиз ариқ ичидаги стаканлар атрофи аввалги пушта ҳисобига юмшоқ тупроқ билан ёпиб кетилади. Янгидан ариқ пайдо бўлади. Бошқача айтганда аввалги пушта энди ариққа айланади. Ана шу усулда ўтқазилган кўчат юмшоқ тупроқнинг ҳарорати ва намидан яхши баҳраманд бўлиб, ўзини тез кунда тутиб олади. Сўнгра бу кўчатлар трактор билан узунасига ва кўндалангига культивация қилинади. Карам кўчатига бутун ўсув даврида икки марта кўндалангига, уч марта узунасига ишлов берилади ва озиқлантирилади. Биринчи озуқа экиш олдидан ерга солинган бўлса, иккинчи озуқа ариқ ичига солинади. Трактор билан ариқ олинаётганда бу ўғит тупроққа аралашиб, ўсимликнинг яхши ҳазм қилиши учун қулай бўлиб туради. Сўнгра парвариш вақтида молхонадан чиққан ўғитлар эгатларга шарбат қилиб оқизилади. Ўтган йили ана шу усулда иш юритиб, ҳар гектаридан 28 тоннадан карам ҳосили олдик.

Бу йил тўрт гектар ерга карамни уруғидан экишни тажриба қилиб кўрамиз. Ўтган йили озроқ ерда тажриба қилиб кўрган эдик натижаси ёмон бўлмади. Шунингдек етти гектар ерга помидор экиш учун тайёргарлик кўрмоқдамиз. **Помидорни уруғидан экамиз. Аввал уруғ оддий қаторларга экилади, бир гектар ерга 2,5 килограмм уруғ сарф бўлади. Уруғ униб чиққанидан сўнг кўндалангига қирқилади ва бирйўла фосфор билан озиқлантирилади. Ҳар бир уяда иккитадан кўчат қолдирилади ва бирйўла ўтдан тозалаб кетилади.** Узунасига ариқ олиш пайтида калий ва азот ўғити берилади, кейин сув қўйилади. Ҳаммаси бўлиб уч марта узунасига, икки марта кўндалангига культивация қилинади. Ана шу йўл билан ҳар гектаридан 26 тоннадан помидор оламиз. **Биз обдон чиритилган гўнгдан фойдаланамиз. Бу нарса биринчидан ўтнинг камайишига, иккинчидан эса ўсимликнинг озуқани енгил ҳазм қилиб тез ва соғлом ривожланишига ёрдам беради.** 25 гектар ерга ҳам СКГ—4 сеялкаси билан квадрат-уялаб картошка экиб, 15 тоннадан ҳосил олиш учун тайёргарлик кўрмоқдамиз.

Сабзи ўстириш соҳасидаги тажрибаларимиз тўғрисида икки оғиз гап. **Сабзини СУН—2,8 сеялкасида экамиз. Кўп жойларда сабзи уруғини қўлда сепишади. Натижада ўт билан аралашиб кетиб, яхши парвариш қилинмай, ҳосили камайиб кетади. Шунинг учун биз СУН—2,8 сеялкасини бу ишга мослаштириб ишлатаяпмиз.** Экиш агротехникаси мана бундай: аввал узунасига ариқ олинади, сўнгра суғорилади. Шундан кейин ўт чиқиб кетади. Бу ўтни чизеллаб ва бороналаб ўлдирамиз. Ана шундан кейин сеялка ёрдамида уруғ экилади ва ариқ олинади. Уруғлик кашнич бўлиб униб чиққанидан кейин, қолган-қутган ўтни керосин сепиб йўқотамиз. Керосин сабзига сира таъсир қилмайди. Суғориш ва озиқлантириш ишларини ўз вақтида ўтказиб, мўл ҳосил олишга эришамиз.

Шунингдек 4 гектар ерга экиб қўйилган пиёз гуркираб ўсиб ётибди. Ҳар гектаридан 15 тоннадан ҳосил оламиз.

Бригадамиз ишчилари пахтакор республикалар вакилларининг Тошкентда бўлиб ўтган кенгашида кўрсатиб ўтилганидек, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини комплекс ривожлантиришга ўз ҳиссаларини қўшиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир даламизда иш қизғин. Молхоналардан гўнгларни ташиб чиқиб, махсус тайёрланган ўраларга кўмиб қўймоқдамиз. Кўклам экишига тайёргарлик юзасидан бошқа ишлар ҳам қизғин бораётир.

Биз чиринди тувакчаларида 100 минг туп карам кўчатларини тайёрлаб қўйдик. Тувакчалар совхозимиздаги ИГ—9 станоклари ёрдамида ясалди. Ҳозир бу карам кўчатлари пикировка қилинаяпти. Бу ишда Фотима Ўтанбоева, Хайри Агаделова, Маҳсума Юнусова ўртоқлар ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

Март ойи бошланиши биланоқ карам экишга киришамиз ва бу иш ўн кун ичида тугалланади. Биринчи апрелдан бошлаб помидор уруғини экишга киришиб, бу ишни 10 кунда тамомлаймиз. Кўчат экишга эса 10 апрелдан киришилади.

Шуни айтишим керакки, экинларни узунасига ва кўндалангига культивация қилиш ишини мен ва ёрдамчим бажаради. Тракторнинг тилини яхши билганлигим ишни сифатли бажариб, квадратларнинг тўғри чиқишини таъминлаб, экинлардан мўл ҳосил етиштириш имкониятини бераяпти. Трактор ишлатилгани туфайли кўп ишчиларимиз кетмон чопиғидан қутилишди.

Кўриниб турибдики, сабзавотчиликдаги ишларни ҳам кенг равишда механизациялаштириш мумкин. Лекин бунинг учун қунт ва ғайрат кўрсатиш лозим.

Конструкторларимизга эътирозимиз бор. Улар карам, помидор уруғларини экадиган такомиллашган сеялкалар яратиб беришлари керак. Ҳозир биз ишлатаётган сеялкалар эса мослаштирилган бўлиб, анча эскириб ҳам қолди.

Сабзавот етиштиришни кўпайтириш ва маҳсулот таннархини арзонлаштириш учун механизацияга кенг йўл берайлик!

Ўрток Насриддин МУҲИТДИНОВ.

И. В. КУРЧАТОВ НОМИДАГИ ОЛТИН МЕДАЛЬ ВА МУКОФОТ БИРИНЧИ МАРТА ТОПШИРИЛДИ

МОСКВА, 12 январь. (ТАСС). Замонамизнинг улуғ физиги Игорь Васильевич Курчатов ғоялари совет физикларининг янги асарларида гавдаланмоқда бу асарларда инсон бахт-саодати йўлида атом сирлари тобора чуқурроқ очилмоқда.

1960 йил 9 февралда И. В. Курчатов номидаги олтин медаль ва мукофот таъсис этилган эди. Мукофот ядро физикаси соҳасидаги энг муҳим ишлар учун берилади.

Бугун ана шу медални биринчи марта топшириш маросими бўлди. СССР Фанлар академияси президиумининг мажлисида физика-математика фанлари бўлимининг академик-секретари Л. А. Арцимовичнинг ахбороти эшитилди. У айтдики, конкурсга тақдим қилинган асарлар орасида нейтроннинг бета парчаланишини экспериментал тарзда тадқиқ қилиш соҳасидаги ишлар энг муносиб деб топилди. Бу ишлар Курчатов номидаги атом энергияси институтининг ходимлари физика-математика фанлари доктори П. Е. Спивак ва физика-математика фанлари кандидати Ю. А. Прокофьев томонидан олиб борилди.

П. Е. Спивак ва Ю. А. Прокофьевнинг нейтрон бета парчаланишини экспериментал тарзда исботлаганликлари ва бу парчаланиш даврини белгилаганликлари совет ва жаҳон физикасининг катта муваффақиятидир. Л. А. Арцимович шуни ҳам айтдики, бу иш замонавий экспериментал техниканинг энг юксак даражасида ўтказилди. Чет эллардаги энг яхши мутахассислар П. Е. Спивак ва Ю. А. Прокофьев тадқиқотларининг натижаларини кўпроқ аниқлик билан такрорлаш мумкин эмаслигини тан олдилар.

СССР Фанлар академиясининг президиуми И. В. Курчатов номидаги олтин медални П. Е. Спивакка беришга, мукофотни эса П. Е. Спивак ва Ю. А. Прокофьев ўртасида тақсимлашга қарор қилди.

18 МАРТ — СССР Олий Советига сайловлар куни

ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИ СОСТАВИГА КАНДИДАТЛАР КЎРСАТИШ

СССР Олий Советига сайловлар муносабати билан округ сайлов комиссиясига кандидатлар кўрсатиш бошланди.

Тошкент область касаба союзлари советининг коллективи Иттифоқ Советига сайлов бўйича округ сайлов комиссияси составига облсовпроф раиси ўрток **И. Раҳматов**ни кўрсатди.

Миллатлар Советига сайлов бўйича округ сайлов комиссиясига кандидат қилиб давлат муассасалари касаба союзи область комитетининг раиси **Х. Ғуломова**нинг номзоди кўрсатилди.

СОВЕТ ХОДИМЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

Кеча, 13 январда меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетида областдаги Совет ходимларининг бир кунлик семинари бўлиб ўтди. Семинарга шаҳар, район ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, ижроия комитетларнинг секретарлари ҳамда ташкилий инструкторлик бўлимларининг мудирлари қатнашдилар. Семинарда шаҳар ва районларда СССР Олий Советига сайловларга тайёргарликнинг бориши ҳақидаги масала кенг муҳокама қилинди. Семинарда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг бўлим мудири ўрток И. Х. Тўхтахўжаева СССР Олий Советига сайловларга ҳозирлик кўриш ва сайловни ўтказиш муносабати билан шаҳар район ижроия комитетлари олдида турган вазифалар ҳақида доклад қилди.

Семинарда область ижроия комитети раисининг ўринбосари О. У. Юсупова, область партия комитетининг инструктори А. А. Коробейников, область алоқа бошқармаси бошлиғининг ўринбосари В. Д. Рожин ва бошқа ўртоқлар СССР Олий Советига сайловларга тайёргарлик кўришда қилинаётган ишлар ҳақида гапирдилар.

Тошкент шаҳар Ленин районидаги 15-агитпункт доимо одамлар билан гавжум. Агитпунктда СССР Олий Советига сайловлар олдидан қизғин тайёргарлик кўрилиб, навбатчи агитаторлар тайинланган. Бу ерда сайловчилар бўш вақтларини кўнгилли ўтказмоқдалар. Суратда: агитпунктда.

А. Палехов фотоси.

РЕСПУБЛИКА ИНТЕЛЛИГЕНТЛАРИНИНГ III СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ПАХТАЧИЛИКНИНГ ИЛМИЙ АСОСЛАРИ—ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА!

Пахтадан юқори ҳосил етиштиришда олимларнинг пахтакорларга маслаҳатлари

☆ ☆

ИЛМГА, ИЛҒОР ТАЖРИБАГА АСОСЛАНГАН ЮТҚАЗМАЙДИ

А. ДОДАБОЕВ,
биология фанлари доктори

<>

Пахта катта бойлигимиз. Шунинг учун кўпроқ «оқ олтин» етиштирайлик деялмиз. Тўғрида, кумушдек товланиб турган пахта хирмонларимиз қанча кўпайса, қалбимиз шунча жўш уриб, дилимиз қувонади.

Бу йилги юкимиз оғир. 3 миллион 340 минг тонналик улкан хирмон кўтаришимиз лозим. Пахтани мўл-кўл қилиш сиз билан бизга боғлиқ. Илмнинг кўрсатмаси тажрибага пайванд қилинса, ишнинг кўзини билиб ғайрат камари маҳкам боғланса ишимиз осон кўчаверади. Бирлашганда билак кучли бўлади дейишади-ку, ахир!

Ҳосилдорликни ошириш социалистик қишлоқ хўжалигимизнинг бош йўлидир. Деҳқончилик маданияти янада кўтарилганда, агрономия фани ва илғор тажриба ютуқлари деҳқончиликка оқилона тадбиқ қилингандагина асл мақсадга эришамиз. Шундай қилинган тақдирда гектар бошига камида 25 центнер эмас, балки анча ортиқ ҳосил олишимиз турган гап. Ўзингизга маълумки йил-йилга, ой-ойга, кун-кунга ўхшамайди. Демоқчиманки, обҳаво доим ўзгариб туради. Эсингизда бўлса, ўтган йили намгарчилик кам бўлди. Эҳтимол, бу йил бунинг акси бўлар. Ҳосилдорлик ортсин деган пахтакор табиатдан инъомэҳсон кутиб турмайди.

Ўтган йили қўлланилган агротехника тадбирларини, ўсимликнинг талабини ҳисобга олмасдан, бу йил ҳам кўр-кўрона қўлласак анча ютқизамиз. Демак агротехника тадбирларини тупроқ ва иқлим шароитига ва ўсимликнинг ўсишига қараб амалга ошириш керак.

Аммо деҳқончилигимизда доимо қўлланиладиган тадбирлар ҳам бор. Бу тадбирлар мўл ҳосил олиш йўлида катта фойда келтиради. Аввало, экишдан олдин ер шароитини яхши ўрганиб чиқиш даркор. Ерларни текислаш масаласи ҳам муҳимдир. Бунда ерда қолиб кетган илдизларни, чиримай қолган ғўзапоя қолдиқларини тоза қилиб териб ташлаш лозим. Негаки, ғўзапоя қолдиқларининг тўла чириши учун камида 3 — 4 ой муддат керак. Кўп жойларда ер кеч ҳайдалабошлагани туфайли шудгор билан экиш ўртасидаги муддат жуда қисқа бўлаяпти. Демак, бу вақт ичида ғўзапоя қолдиқлари яхши чиримайди. Бунинг ҳосилга фойдасидан кўра зарари кўп.

Ахир ўйлаб кўринг, ғўзапоя қолдиқлари чигитнинг тупроқ намига бир хил чуқурликда униб чиқишига тўсқинлик қилади. **Натижада чигитнинг бир текисда униб чиқиши тўла таъминланмайди. Ола қолган ерларга яна қайтадан чигит экиш керак бўлади. Бунинг учун қўшимча ишчи кучи сарфланади, кўплаб чигит исроф бўлади. Бу ҳам майли-я, кўчатларнинг текис ривожланишининг бузилишини айтмайсизми? Кеч униб чиққан ғўзаларга қўшимча ишлов берилмаса, улар нимжон бўлиб қолади. Ҳосилнинг чўғи бўлмайди. Энг муҳими, агротехника тадбирларини амалга оширишда бир қатор тўсқинликларга дуч келинади. Пахтани машина билан териш қийинлашади.**

Тупроқ шароитини ҳисобга олган ҳолда чигит экишнинг фойдаси катта. Чунки, хўжаликлардаги ерлар ёппасига бир хил етилмайди. Борди-ю, чигит ерга барвақтроқ ташланса чириб кетиши ҳам мумкин. **Шунинг учун ҳар бир хўжаликда ер шароитини обдон ўрганиб чиқиш фойдадан холи эмас. Фан ютуқлари ва тажриба экиш муддатини эрта бошлашни тавсия этмайди. Чунки, чигит эрта экилса у бир текис униб чиқмайди, ғўза сийрак бўлади. Ернинг шароитига қараб ўрта муддатларда экилгани маъқул. Шундай қилинганда чигитлар ернинг ўз намига тўла униб чиқади.**

Республикамиз турли зоналарининг тупроқ ва иқлим шароитлари ҳисобга олиниб, экинларни жойлаштириш схемаси, шунингдек ўсимликка ишлов бериш, уни ўғитлаш, суғоришнинг илмий жиҳатдан асосланган усуллари ишлаб чиқилди. Масалан. Тошкент областини олиб кўрайлик. Область пахтачилик зонасининг шимолий районига жойлашган. Шунга қараб кўчатлар сонини жойлаштириш миқдори белгиланади. Область далаларида гектар бошига 90—100 минг туп кўчат бўлишига эришиш лозим. Буни фан ютуқлари ҳам исботлаяпти. **Чунки, етарли миқдорда кўчат бўлмаган карталарда ғўзалар бир хилда ривожланмайди. Бу билан агротехника тадбирларини сифатли ўтказиш тўла таъминланмайди. Кўсакларнинг бир хилда етилмаслиги ва очилмаслиги дефолиацияни ўз вақтида ва яхши фойда берадиган қилиб ўтказишга тўсқинлик қилади.** Негаки, ҳали яхши пишмаган ва маълум миқдорда очилмаган кўсаклари бўлган ғўза баргларини эрта тўктириш ҳосилга путур етказади. Демак, кўчатларни бир текисда ундириб олиш мўл ҳосилнинг муҳим гаровларидан биридир.

Ҳар гектарда 90—100 минг туп ғўза кўчати бўлганда 25—30 центнер ҳосил олиш мумкин. Масалан, бир туп ғўзада ўрта ҳисобда 6 тадан кўсак тўпланди дейлик. Ҳар бир кўсакнинг оғирлиги 5 граммга борганда ҳам бир туп ғўзада 30 грамм ҳосил етилади. Мана энди буларни бир жўтга солиб кўринг-а, гектарига камида 27—30 центнердан ҳосил олиш мумкинлигига ишонч ҳосил қиласиз. Кўриниб турибдики, ҳар бир ғўза тупида ўртача 5—6 тадан кўсак бўлиши мўл ҳосилни таъминлайди.

Ҳосил тугунчаларини кўпайтириш ҳисобига ғўза туплари камайтирилса бўлмайдими, деб сўрашингиз ҳам мумкин. Албатта, бундай қилиш мумкин эмас. Бу йўл билан ғўза тупларининг ҳаммасида ҳам бир текисда 10—15 тадан кўсак тўплашга эришиш қийин. Ютқазадиган яна бир томонимиз шуки, биринчи сорт пахта жуда камайиб кетади. Аъло сифатли пахта ўрнига 3—4-сортларни териб олишнинг нима фойдаси бор.

Ғўза тупларининг бақувват ва соғлом бўлиши унинг парваришига боғлиқ. Ғўза униб чиққандан кейин, яъни парваришнинг биринчи даврида ўсимлик баргларининг соғлом ва тез ўсишига эришиш керак. Чунки, бу даврда мурғак кўчатлар кўпроқ барг орқали озиқланиб ривожланиш йўлига ўтиб олади. Бу эса ғўзанинг эрта шоналанишини таъминлайди ва унинг тўкилиб кетишига йўл қўймайди. Ҳосил элементлари тез пайдо бўлади, ғўзанинг кўсаклари кўпаяди ва унинг оғирлиги ортади.

Ғўзаларни эрта озиқлантириш муҳим роль ўйнайди. Нега? Эрта озиқлантирилса, ғўзалар эрта шоналайди. Юқори сифатли ҳосил етиштиришда ҳам бу метод жуда қўл келади. Бордию азот, фосфор ва маҳаллий ўғитлар кеч берилса, шоналарнинг кўпи тўкилиб кетади, пахта кеч очилади. Энг муҳими, ҳосилнинг сифатига путур етади ва пахта қимматга тушади.

«Ер хазина бўлса, сув гавҳар» дейди халқимиз. Дарвоқе, ернинг тилини билган деҳқон сувдан тежаб-тергаб фойдаланади. Пахта сув билан тирик. Ҳавонинг иссиқ-совуқлигига қараб сувдан тўғри фойдаланиш керак. Нега деганда, ғўза температурага қараб турли миқдорда сув талаб қилади.

Берган сувларимиз ҳосилни оширишга ҳам, ўсимликнинг ривожланишига ҳам катта нафи тегсин десак, ҳозирдан бошлаб сувчиларни танлаш ва уларни бу соҳада тўпланган бой тажрибалар билан қуроллантириш лозим.

Ҳосилдорликни оширишнинг бошқа муҳим томонлари ҳам бор. Қисқаси, гектар бошига 25 центнердан кам ҳосил олмаслик учун реал имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш лозим. Шунинг учун ҳам пахтакорларнинг яқин дўсти ўртоқ Н. С. Хрушчев уларнинг олдига ана шундай вазифани қўйди. Зотан, бу партиямизнинг талаби, халқ даъватидир.

Азиз пахтакорлар, сизлар ҳам ўз хўжалигингизда илғор тажриба ва фан ютуқларидан мумкин қадар кўпроқ фойдаланинг. Илмий муассасалар билан яқиндан алоқа боғлаб, ҳосилдорликни оширишнинг бой методларини ишлаб чиқишга жорий қилинг. Сир эмаски, ҳозирги вақтда илм-фанга таянмай туриб қишлоқ хўжалигини бошқариб бўлмайди.

Суратда: Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрлиги пахта уруғчилиги ва селекцияси институти селекция бўлимининг мудири олим А. Додабоев иш устида.

МЎЛ ҲОСИЛ ОМИЛЛАРИ

Тупроқ структурасини яхшилаш юқори ҳосил етиштиришнинг гаровидир. Ердан унумли фойдаланиш учун алмашлаб экишга алоҳида эътибор бериш лозим. Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон ва Озарбайжоннинг қатор хўжаликларида пахта — маккажўхори — беда ва бошқа озуқа экинларини алмашлаб экиш жуда қўл келади. Республикамиз шароитида тупроқ ҳосилдорлигини ошириш учун алмашлаб экишнинг бу усулини қўллаш катта иқтисодий фойда келтиради.

Алмашлаб экиш ғўза учун энг хавфли касаллик бўлган вилтга қарши курашнинг жуда яхши формаси эканлиги эндиликда ҳаммага маълум. Чунки, беда ўзининг ўсиш даврида вилтнинг тупроқдаги инфекциясини деярли қуритиб юборади.

* * *

Пахта навларини яхшилаш йўли билан ҳосилдорликни ошириш мумкин. Ёруғлик ва температуранинг таъсири билан пахта навларининг тезпишарлиги таъминланади. Илмий кузатишлар туфайли шимолий районларда экилаётган тезпишар пахта навлари иссиқни камроқ талаб қилиши, кечпишар пахтанинг эса узун кунга кўпроқ мосланиши исботланди.

Чигит эрта, яъни март ойининг охири ва апрелнинг бошларида, ҳаво ҳамда тупроқ унча исиб кетмаганида экилса тезпишар пахта навларининг чигити ўртапишар ва кечпишар навларга қараганда икки-тўрт кун олдин униб чиқади. Ўртапишар ва кечпишар навлар шонага киришдан гуллашгача бўлган давр ичида ва айниқса гуллагандан сўнг то асосий ҳосил етилгунга қадар бўлган давр ичида тезпишар навларга нисбатан анча секин ривожланади.

Ғўза вегетациясининг бошланғич даврида ҳаво ва тупроқнинг ўртача суткалик ҳарорати 18—20 даражадан ошмайди. Бундай ҳарорат даражаси «108-Ф» ва бошқа ўртапишар навлар чигитнинг ёппасига бир текис униб чиқиши, биринчи чин баргларнинг пайдо бўлиши, ғўзанинг шонага кириши ва унда кейинги ривожланиши учун етарли эмас. Ўрта ва кечпишар ҳамда кечпишар бўлса ҳам, лекин кўп ҳосил берадиган «С—460», «С—1225», «С—450—555» каби нав пахталар кун қаттиқ исиб кетгунча секин ривожланади, натижада кеч шонага киради ва кеч гуллайди. Бу навлар тезпишар навларга қараганда иссиқни кўпроқ талаб қилади.

* * *

Шўрланган ерларни ўзлаштиришдаги тадбирлардан бири зовурлар қазиб тупроқни ювишдир. Бу усул билан ювилганда даланинг ҳаммаси бир текисда тузлардан тозаланмайди, чунки картанинг зовурларга яқин қисми кўпроқ, ўрта қисми эса камроқ ювилади. Бунинг натижасида ҳавонинг исиши туфайли тупроқдаги сувлар буғланади ва тузлар яна ер юзига кўтарилаверади. Шўр ювишнинг бу усули қўлланилганда кўп меҳнат сарф қилиниб, кам ҳосил олинади.

Ҳозир тупроқ қаватидаги тузларнинг ер юзига кўтарилишига эришиш ва бу билан кўп миқдорда тўпланган тузларни ювиб, зовурларга чиқариб юбориш усули қўлланилмоқда. Бу янги усул тупроқ ҳосилдорлигини оширади, пахта етиштириш учун қулай имконият туғдиради.

☆ ☆

ДЕФОЛИАЦИЯДАН ФОЙДАЛАНИНГ

А. ИМОМАЛИЕВ,
биология фанлари кандидати

<>

Пахтачиликни механизациялаш, хусусан ҳосилни машинада теришни сифатли ўтказишда ғўза баргини тўкишнинг фойдаси муҳимдир. Бошқача қилиб айтганда, **ғўза дефолиацияси пахта ҳосилини машина билан териш учун катта қулайлик туғдиради. Пахтани машина билан теришга киришишдан олдин ғўза баргларини махсус кимёвий дорилар билан тўкиш лозим. Чунки, ғўза тупларида барг кўп бўлса, машина ғўза қатор ораларидан бемалол юролмайди, ишнинг унуми паст бўлади, терилаётган пахтанинг ифлосланишига йўл қўйилади.**

Ғўзаларнинг ғовлаб кетиши ғўза қатор ораларидаги температурани пасайтириб юборади. Натижада кўсаклар яхши очилмайди, ҳатто чирий бошлайди. Айни вақтда пахта толасининг сифатига зарар етади. Шунинг учун дефолиацияга катта аҳамият бериш керак. Ҳозир бизда ғўза баргини тўкувчи бир неча хил химиявий дорилар бор.

Масалан, кальций синамид препаратини қўллаш учун барг шабнам бўлиши лозим. Бироқ, ҳаво температураси пасайса унинг таъсири бўлмайди. Бу албатта, мазкур дорининг камчилигидир. Шунингдек, уни фақат эрта билан ёки кечки пайтда ишлатиш мумкинлиги ҳам бу препаратнинг жиддий нуқсони ҳисобланади.

Магний хлорат деган иккинчи хил препаратга ҳам эгамизки, бу модда кўпинча ғўза баргини қуритиб қўяди, аммо тўкмайди. Етилган ёки етилмаган бўлса ҳам кўсакларни бир текисда очилтириб юборади. Бу, унинг жиддий камчилиги.

Шунингдек, мазкур дори эрта ишлатилганда пахтанинг сифатини бузади, демак бу хусусияти билан ҳам у ўзини оқлайолмайди. Лекин магний хлоратнинг афзал томони шуки, уни куннинг исталган вақтида сепиш мумкин. Бу ҳол дефолиация ишларини қисқа муддатда тугаллаш имкониятини туғдиради.

Ҳар қандай шароитда ҳам ғўза баргини тўкадиган, пахта ҳосилини камайтирмайдиган янги препаратларимиз ҳам йўқ эмас. Улар хўжаликларда бирин-кетин қўлланилмоқда. Гапни каптакс дорилар группасига кирадиган моддалардан бошлайлик. Бу группага гептилкаптакс ва итилкаптакс каби дорилар киради. Бу препаратларни исталган вақтда ишлатса бўлади. Улар таъсирида барглар 10—15 кун давомида тўла тўкилади. Дорилар ҳосилни камайтирмайди, аксинча кўсакларнинг очилишини тезлаштиради. Албатта фақат етилган кўсаклargina очилади. Демак, пахтанинг сифати бузилмайди, чигит таркибидаги мой миқдори камаймайди.

Гептилкаптакс таъсирида барг батамом қуримай тўкилади. Унинг хўлроқ ҳолда тўкилишининг аҳамияти катта. Аввало, барглар ғўза шохлари ёки очилган пахталарга илиниб қолмайди. Демак, ҳосилни машина билан терганда пахта ифлосланмайди.

Дефолиация вақтида ишлатилаётган бу дорилар ғўзанинг табиий қаришини тезлаштиради. Ўз-ўзидан маълумки, бу ғўза баргларининг ҳам қаришига олиб келади. Натижада барг қисқа вақт ичида тўкилиб бўлади. Барг таркибидаги оқсил карбон сувлар, витаминлар, гармонлар парчаланиб, ғўза тупининг пастки қисмига борганда йўқ бўлиб кетади. Ғўза ҳаво ва ердан озиқлана олмагач, ўсишдан тўхтайди, яъни барглар ўз-ўзидан тўкилиб кетади.

Дориларнинг ишлатилиши миқдорига эътибор бериш керак. Улар белгиланган миқдорда солинмаган бўлса, ғўза баргида модда алмашиниши кутилганидек бўлмайди, яъни барг тўкилмайди. Шу туфайли препаратлардан маълум миқдорда фойдаланиш зарурлигини унутмаслик керак.

Тажриба шуни кўрсатдики, ғўза тупларининг пастки шохларида 1—3 тадан кўсак очилганда барг тўктирилса, яхши бўлади, пахтанинг ҳосили камаймайди. Ғўзанинг эрта шоналаши ва кўсакларнинг барвақт ҳосил бўлиши эса ҳосилнинг камайишига йўл қўймайди. Пахта териш машиналарининг юриши осонлашади ҳамда кўсакларнинг очилиши тезлашади. Чунки, ғўза қатор оралари яхши шамоллайди, ғўзанинг танаси ва кўсакларига етарли даражада қуёш нури тушиб, намлик камаяди.

Агротехника тадбирлари бузилган тақдирда машина теримига ҳам путур етказилади. Шунинг учун барг тўкишни ғўзанинг етилиш даврида ўтказиш тавсия этилади. **Ишнинг кўзини билган пахтакор экишдан олдин ерларни яхшилаб текислайди, чигит бир текис чуқурликда экиб бўлингач, бир хил миқдорда ўғит сепишни унутмайди, ғўзаларни доимо бир текисда суғориб, чеканкани ўз вақтида ўтказади. Шундай қилингандагина, ғўзалар текис ўсади ва бир вақтда етилади.**

Ғўза баргини сифатли қилиб тўкиш ҳосилдорликнинг ортишига ёрдам беради, дала ҳосили йиғиштириб олинган ғўзапоялардан ўз вақтида тозаланади. Натижада кузги шудгор кечикиб кетмайди. Сифатли шудгор, шубҳасиз, ернинг нам сақлаш хусусиятини оширади. Буларнинг ҳаммаси келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрлайди.

СИФАТЛИ УРУҒЛИКДА ҲОСИЯТ КЎП

С. КАГАЛОВСКИЙ,
техника фанлари кандидати.

<>

Чигитни квадрат-уялаб экишга ўтиш учун, аввало мукаммал техника талаб қилинади. Ҳозир биз ана шундай мураккаб сеялкаларга эгамиз. Чигитни уяга белгиланган миқдорда экиш учун техниканинг ўзи кифоя қилмайди, албатта. Сабаби шуки, **сеялка чигитни бир текисда хатосиз экиши учун аввало уруғликнинг катта-кичиклиги бир хилда бўлиши лозим, яъни чигитни уяга белгиланган миқдорда экиш учун уруғликнинг майда-йириклиги, қолаверса сифатининг бир хилда бўлишига эътибор бериш керак. Буларга тўла риоя қилинсагина етиштирилган ҳосилни машинада ўз вақтида сифатли териб олиш учун етарли имконият яратилади.** Демак, юқори сифатли ва биологик хусусиятлари бир хил бўлган уруғлик ҳамиша юқори ҳосил беради.

Юқори сифатли уруғликни вужудга келтиришнинг шарт-шароитларини ўрганиб чиқиш муҳим вазифадир. Унинг натижасига қараб уруғлик сортларга ажратилади. Биринчи галда уруғларни саралашнинг фойдаси катта. Чигитни туксизлантириш уруғни саралаш учун қулайлик туғдиради.

Сеялкаларнинг чигитни бир текисда хатосиз экишни таъминлаш учун сараланган уруғлардан фойдаланиш даркор. Бу ишнинг муҳимлиги эътиборга олиниб, бу йил республикамизнинг қарийб 300.000 гектар майдонига сараланган чигит экиш лозим деб топилди. 1965 йилда бу хил чигит экиладиган майдонлар бир миллион гектарни ташкил этади.

Мазкур тадбирнинг иқтисодий фойдаси ҳам кўп. Чунончи, бир гектар майдонга сараланган чигит экилганда бор-йўғи 20 килограмм уруғлик сарфланади. Оддий экиш усули қўлланилганда эса гектарига 150 килограмм чигит ташланади.

Албатта, бу рақамлар бирбирига таққосланганда, улар ўргасида ер билан осмонча фарқ борлиги аён бўлади. Бу ўринда ҳар тонна чигитдан 170 килограмм мой, 400 килограмм кунжара ва 300 килограмм шелуха олинишини эслатиб ўтиш керак.

Шу важдан конструкторларимиз сараланган чигитларни ажратиб оладиган механизмларни такомиллаштириш билан кўпроқ шуғулланишяпти. Бу хусусда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси механика институтининг коллективи ҳам анчагина ишлар қилди. Чигит экишнинг технологик схемаси ва оптимал параметри ишлаб чиқилди. Пахта териш машиналари бўйича давлат махсус конструкторлик бюросининг конструкторлари уруғни сараловчи «КСХ» маркали машинанинг нусхасини тайёрладилар. Синовдан муваффақиятли ўтган бу агрегат «Ўзбекхлопкомаш» заводида кўплаб ишлаб чиқарилади.

Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг пахтачилик кафедраси олимлари пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг илмий асосларини яратиш устида самарали иш олиб боришяпти. Профессор А. Автономовнинг пахта уруғчилигига доир илмий-тадқиқотлари яхши натижалар берди. Суратда: (ўнгда) профессор А. Автономов ва старший ўқитувчи Н. Нормуҳамедов чигитларни кўздан кечиришмоқда.

А. Абалян фотолари.

ЕР ҲАЗИНА БЎЛСА, СУВ ГАВҲАР

А. ЗОКИРОВ.
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар генетикаси ва физиологияси институти маданий ўсимликлар экологияси лабораториясининг старший илмий ходими.

<>

Мўл ҳосил оламан деган деҳқон ердан ҳам, сувдан ҳам тўғри фойдаланади. Ҳа, ернинг тилига тушунган пахтакор сувнинг қадрига ҳам етади. «Ер бойликнинг онаси бўлса, отаси—меҳнат». Деҳқон таомили шу. Ёмон ер йўқ. Уни яхши қилиш ҳам, ёмон қилиш ҳам деҳқоннинг қўлида. Кимки ерига яхшилаб ишлов берса ундан мўл-кўл ҳосил олади.

Эҳтимол «Қизил Ўзбекистон» колхозининг 8-бригадасида бўлгандирсиз. Унга миришкор пахтакор Абдураҳмон Йўлдошев бошчилик қилади. Ўтган йили бригада аъзолари чунон ҳосил кўтардиларки, асти қўяверасиз. 147 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 43 центнердан ҳосил олинди. Аввалги йиллари ҳосилдорлик бу қадар кўп бўлмаган эди. Нима учун? Бундай юқори кўрсаткичга эришишнинг боиси нимада? Юқорида айтганимиздек ҳамма ютуқларнинг калиди ер ва сувдан нечоғлик тўғри фойдаланишдадир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. Муҳамаджонов бошчилик қилаётган лабораториямиз моддий ўсимликлар экологиясини ўрганади, яъни организм билан атрофдаги муҳит ўртасидаги ўзаро муносабат текширилади. Тупроқнинг экин экиладиган кучли қатламини вужудга келтириш масаласи ҳам шу соҳанинг ажралмас қисмидир. Бу муаммони ҳал қилиш учун бевосита бир хўжаликда тадқиқот олиб бориш лозим эди. Шундай қилинди ҳам. «Қизил Ўзбекистон» колхозининг ўша бригадасида 1961 йил давомида олиб борган ишларимизнинг натижаси чакки бўлмади.

Бригаданинг 31 гектар майдонида ерларни чуқур ишлашнинг пахта ҳосилдорлигига таъсири ўрганилди. Бунинг учун 10 гектар майдон кузги шудгор вақтида махсус плуг билан турли чуқурликда ҳайдалди. Агрегат билан ерни бир йўла ағдариб, 55—60 сантиметр чуқурликда юмшатилди. Албатта, бу ғўзанинг тез ўсишига ижобий таъсир кўрсатди. Айниқса ғўза тупининг илдизлари ва танаси яхши ривожланди. Ҳосилдорликнинг ортишини ўшандаёқ пайқаган эдик. Натижада ҳар гектар ернинг ҳосилдорлиги 3 центнер ошди.

Тупроққа турли чуқурликда қатлам-бақатлам органик ва минерал ўғитлар солишнинг фойдаси катта экан. Фосфорли ва калийли ўғитларнинг асосий қисмини шудгор олдидан берилгани маъқул. Қолганларини бир йўла чигитни экиш вақтида солиш керак. Шу йўл билан 10 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 48,7 центнердан ҳосил кўтарилди. Ғўзаларни бундай янги усулда парвариш қилиш пахтанинг тез пишишини ҳам таъминлади.

Ўтган йилнинг ўзида бригаданинг 21 гектар майдонида иккинчи бир тажриба синаб кўрилди. Бунда бошқачароқ иш тутилди. Ерга солинадиган ўғитларнинг йиллик нормаси бир йўла экишгача берилди. Ваҳоланки, аввалари ўғитлар вақти-вақти билан ерга бўлиб солинарди. Албатта, бунинг ҳосилга фойдаси кам бўларди. Янги методнинг натижасини билиш учун суғориш соҳасига ҳам бир мунча ўзгартиришлар киритилди.

Бу методнинг фойдали эканлиги тезда аниқланди. Ғўзалар йил давомида 6 ўрнига 4 марта суғорилди. Шунда ҳам тупроқда етарли нам сақланиб қолди. Кўриниб турибдики, бу усул сувни анча тежаб қолиш имконини беради. Айни вақтда ғўзанинг парваришига сарфланадиган меҳнат анча тежалади.

Тажриба олиб борилган участкада аввалги йилларда ғўза қатор ораларига 5—6 марта ҳам узунасига, ҳам кўндалангига ишлов бериларди. Ўтган йили эса фақат икки марта ишлов бериш билан чекланилди. Ғўзанинг бутун ўсиш даврида икки марта ўтоқ ўтказилди. Шундай қилиб, ҳосилнинг эрта етилиши учун пухта замин ҳозирланди.

Янги усулларнинг қанчалик аҳамиятга молик эканлигини қуйидаги мисоллар ҳам кўрсатиб турибди. Тажрибалар асосан бир звенода олиб борилди. Ўша звено ўтган йилнинг 3 октябригача гектаридан 34 центнердан ҳосил кўтариб, пахта тайёрлаш йиллик планини колхозда биринчи бўлиб бажарди. 1 ноябрга қадар 45 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Очилмай қолган кўсаклар бор-йўғи гектар бошига 2 центнерданга тўғри келди. Шундай қилиб гектаридан олинган ҳосил 47 центнерга етказилди.

Айтгандай, кузги шудгорлаш ҳам барвақт тамомланди. 15 ноябргача бригаданинг ҳамма пахта майдони янги йил мўл ҳосилига тайёрлаб қўйилганлиги қувончли бир ҳолдир.

Қисқаси, илм билан ишлаб чиқаришнинг ҳамкорлиги яхши самара берди. Шунинг учун ҳам бригада бу йил ҳам янги усуллар билан пахта етиштирмоқчи.

Мана кўрдингизми, тупроқнинг экин экиладиган кучли қатламини вужудга келтириш усули ернинг ҳосилдорлигини оширади, фойдали микроорганизмларнинг фаолиятини яхшилайди. Айни вақтда тупроқда нам яхши сақланиб қолади, ғўза атрофдаги муҳитдан тўла баҳраманд бўлади. Буларнинг ҳаммаси ғўза тупи ва илдиз системасининг яхши ривожланиши учун бой замин тайёрлайди. Бу эса ғўза тупидаги кўсакларнинг кўпайиши ва эрта етилиши учун кенг йўл очади.

Гектар бошига 25 центнердан кам ҳосил олмаслик учун кураш қизиб кетган бир пайтда «Қизил Ўзбекистон» колхозининг юқоридаги бригадаси аъзолари билан ҳамкорликда яратган бу усулимиз бошқа хўжаликларда ҳам фойдаланилар деган умиддамиз. Ишончимиз комилки, илмий жиҳатдан тўла асосланган тажрибаларимиз ҳосилдорликни оширишда бошқа хўжаликларга ҳам қўл келади.

СССР Олий Советига сайловлар шарафига

ПЕШҚАДАМЛАР

Нина Григорьевна Переполкина ташаббускор ишчилардан экан.

Пардозлаш цехи. Катта корпуснинг иккинчи қаватига жойлашган бу цехда кўзга ташланадиган биринчи нарса унинг озодалиги эди. Ҳаммаёқ ёғ тушса ялагудек. Икки қатор ўрнатилган станокларни ишчилар чаққонлик билан бошқаришарди.

— Бу цехда тери тайёрлаш технологиясининг энг сўнгги операцияси бажарилади. Тайёр териларга турли хил пардоз берилади, — деди ҳамроҳимиз комбинат инженери Аҳмад Алиевич. — Мана бу турган икки қатор станоклар конвейер линиясини ташкил этади. Илгари бу ускуналар цехнинг турли қисмига жойлаштирилган бўлиб, маҳсулот биридан иккинчисига қўлда ташилиб туриларди. Бу анча машаққатли иш эди. Линияларнинг самараси жуда яхши. Маҳсулот сифати, меҳнат унумдорлиги ошди.

Цех бурчагига ўрнатилган станок олдида, кўринишидан, тайёр маҳсулотнинг сифатини текшириб туришган икки аёл олдига бошлаб бораркан:

— Иноят опамиз бизнинг машъалларимиздан ҳисобланади, — деди инженер бизни паст бўйли, қора мағиз, ўрта ёшлардаги аёл билан таништирар экан. Иккинчи аёлни кўрсатар экан: — Бу киши Иноят опанинг шогирди Азиза Набиева деди. — Устоз билан шогирд нималар ҳақида суҳбатлашаётган эдиларинг?

— Устоз бўлгандан кейин шогирдингнинг иши ҳақида ҳам қайғирар экансан-да, Азизахоннинг ишини бир кўздан кечирай деган эдим. Барака топкур жуда хурсанд қилаяпти. Шундай шогирдларинг билан фахрлансанг арзийди, — хурсанд ҳолда жавоб берди Иноят опа ва ҳозиргина иккови кўздан кечираётган чармни бизга кўрсатди. У шу қадар ялтиратилган эдики, ҳатто ўз аксингни кўрардинг.

Аҳмад Алиевич ўртоқ Қодированинг ишлари ҳақида мароқ билан гапириб берди. Иноят опа корхонанинг кекса ва тажрибали ишчиларидан ҳисобланади. Жуда кўп шогирдлар тайёрлади. Унинг шогирдларини барча цехларда учратиш мумкин. Улар ишда, хулқ-атворда ҳаммага ўрнак бўлишяпти. Моҳир кўнчининг цехда қилмаган иши, билмаган ҳунари йўқ, ҳаммасининг ҳам уддасидан чиқади. Терини пардозлаш, сушилкада қуритиш, ялтиратиш ва бошқа операцияларни бажараверади. Турли касбни билиш нормани мунтазам икки бараварга етказиб адо этишига ёрдам бераяпти. У ҳеч бўш ўтирмайди, 420 минутнинг ҳар минутидан тўлароқ фойдаланишга ҳаракат қилади. Ана шундай ҳалол меҳнати билан коллектив ўртасида катта обрў орттирган Иноят опа Фрунзе район Советининг депутати қилиб сайланган. Ўтган йили унинг меҳнати муносиб тақдирланди; у Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Цехда ташаббускор ишчилар ҳам кўп экан. Аҳмад Алиевич ана шундай кишиларнинг бири бўлган Нина Григорьевна Переполкина билан бизни таништирди. У чармнинг четларини қирқиб ташлайдиган агрегатни бошқаришни такомиллаштирибди.

— Илгари ана шу агрегатни бир йўла икки киши бошқарар эди, — тушунтирди Аҳмад Алиевич. — Нина Григорьевна уни такомиллаштириб бир киши бемалол бошқарадиган қилди. Бу ташаббуснинг фойдаси анча катта. У Иттифоқимизнинг бошқа корхоналарида ҳам жорий қилинаётир. Масалан, Кировскдаги кўн комбинатида қўлланилмоқда. Бу ишни ўрганиш учун у ердан ишчилар келиб кетишди.

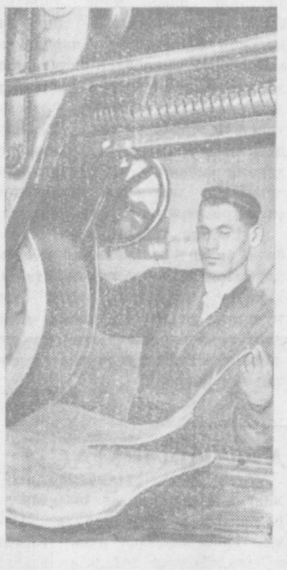

Мансур Жўрабоев шу даргоҳда суяги қотган кўнчилардан, у доим сифатли маҳсулот беради.

А. Абалян фотолари.

Иноят опа (чапда) ўз шогирди Азиза Набиеванинг пардозлаган чармини кўздан кечиряпти.

Катчик Мансур Жўрабоев номини комбинатнинг ҳар бир ишчиси ҳурмат билан тилга олади. Мансур ака ўзининг кўпйиллик ва самарали меҳнати билан иззат-икромга сазовор бўлган ишчиларнинг бири. У 12 йилдан бери комбинатда ишлайди. Мансур ака тайёрлаган маҳсулот контролернинг назоратисиз тўппа-тўғри складга жўнатилаверади. Унинг бирор марта бўлса ҳам брак маҳсулот ишлаб чиқарганлигини ҳеч ким эслай олмайди.

Биз бу ерда фақатгина пардозлаш цехи ишчиларининг меҳнати ҳақида гапирдик. Ҳақиқатда ҳам улар корхонанинг пешқадамлари ҳисобланадилар. Лекин бошқа цех коллективлари ҳам етти йилликнинг тўртинчи йилини яхши кўрсаткичлар билан бошладилар. Сунъий чарм, тери ивитиладиган, жун ва бошқа цехларнинг ишчилари ҳам баракали меҳнат қилишмоқда:

Чунки коллектив бу йил маҳсулот ишлаб чиқаришни ўтган йилдагига нисбатан 14 процент ёки 2 миллион сўмлик кўпайтириши керак. Бу вазифани тўла бажаришга астойдил бел боғлаган кўнчилар шу кунларда СССР Олий Совети сайловлари шарафига ҳар қачонгидан ҳам шижоат билан ишлашаяпти.

М. МАҲМУДОВ,
Тошкент кўн комбинати.

ШУНДАЙ ИНСОФСИЗЛАР ҲАМ БОР

В. И. Лямин, А. А. Симоненко, Г. Муқимов деган шахсларнинг икки ярим гектар томорқаси бор десак, кўп кишилар ҳайрон бўлади. Бор нарсани бор дейиш керак. Гулистон районида шундай нафси ёмон одамлар анча топилади. Яқинда Мирзачўл суғориш системаси бошқармасининг ихота дарахтлари ташкил қиладиган участкасида ғалати ишлар бўлаётганлиги аниқланди. Участканинг старший инженери А. Б. Гоженко 0,08 ўрнига 1,17 гектар ерни ўзиники қилиб олипти. Бошлиқ шундай қилгач, бошқалар қараб турармиди. Улар ҳам дарахт ўтказиш, тажриба ишлари олиб бориш учун ажратилган ерларга экин экиб, пуллашга ўрганишди.

Участкада 29 ишчи-хизматчи бор. Улар жами бўлиб 2,9 гектар ерга экин экишлари керак. Бироқ бошқарма бошлиғи ўртоқ А. И. Шленкиннинг соя-марҳамати, А. Б. Гоженконинг қўллаши туфайли унча-мунча ҳам эмас, 17,2 гектар ерни ўз томорқаларига айлантириб олишган.

Ортиқча ерларга кўпроқ беда экилаётганини айтсак, таажжубингиз яна ортар. Бунинг ғалати сири бор экан. Масалан, М. Я. Башаев 1,41 гектар ернинг 1,26 гектарига беда, қолганига полиз экинлари эккан. Хўш, беданинг нима ҳикмати бор? Ё Башаевнинг сигир-бузоқ, қўй-эчкилари жуда кўпми? Йўқ, бу ерда бошқа гап бор. Мирзачўл бозорида бир боғи бир тутам келмайдиган беда 20 тийин. Агар Лямин ҳар ўримда 4000-5000 боғдан беда сотаверса, бир йилда қанча даромад қилади?

О. Ловренко. К. Д. Чуман. Н. И. Сюткинлар 1—1.5 гектар ерга беда экиб, уни пуллашаяпти.

Эҳтимол бошқалар «сигир-бузоққа берамиз» деб важ қилишар. Бироқ Гоженко, Чуман, Башаев, Дезматерин, Симонколар нима дейди? Улар ўзлари ишлаб турган жойларида эмас, анча узоқда, Гулистон шаҳрида яшайдилар. Уйларида моллари ҳам йўқ, қўйлари ҳам. Демак, улар бедани бозорга элтиб сотиш учун экканлар. Ортиқча ер экиб, шахсий мулк орттириш йўлига тушиб қолган шахслар ер ҳайдаш, уни экишга тайёрлаш ва экинни парвариш қилиш ишларида ҳам участка ихтиёридаги трактордан фойдаланиб келмоқдалар. Айрим кишиларнинг шахсий манфаати учун давлатнинг қанчадан-қанча ёнилғиси сарф бўлмоқда, тракторнинг айрим қисмлари ишланиб ишдан чиқмоқда. Тракторчи ҳам бировларнинг ишини бажарган ҳолда ойлик маошни тўла олиб келади.

Хўш, участка ихтиёридаги дарахтзорларнинг аҳволи қандай? Шленкин, Гоженко ўртоқлар дарахтзорлар ташкил этиш юзасидан берилган давлат планини бажаришга ўтакетган масъулиятсизлик билан қараганлар. Бунинг ўрнига бир неча кишини атрофига тўплаб, юқорида айтилган 17,2 гектардан ташқари бир неча йилдан бери 9 гектар ерга беда, 1,5 гектар ерга полиз экинлари экиб келганлар. Участка ихтиёридаги одамларнинг кўпи ўз шахсий иши билан банд бўлиши туфайли экилган дарахтлар қаровсиз қолган. Ўсишдан қолиб, бир қисми қурибди. Вақтида суғорилмай, буталмай, ташландиқ ҳолга тушиб қолган.

Ортиқча ер экиш районнинг колхоз ва совхозларида ҳам авж олиб кетган. Бунга истаган хўжаликдан мисол келтириш мумкин. Айниқса, «Москва», Мичурин номли, «Октябрь» ва бошқа колхозларда яшовчи колхозчи ва ишчи, хизматчилар қанча хоҳласа ўшанча ерга экин экмоқдалар.

«Москва» колхозида ерни талон-торож қилишга йўл қўйилган. Бу хўжаликда 307 хўжалик ортиқча ер эккан. Малик Шойзоқов, Оллобой Қўчқоров, Мурод Жўраев, Абдимўмин Алламатов сингари шахслар колхоз Уставида кўрсатилган 0,15 гектар ўрнига 0,55—0,75 гектар ерни ўзларининки қилиб олганлар.

Мичурин номли колхоз районнинг энг кичик хўжалиги. Шу колхозда ҳам 147 хўжалик ўзларига колхоз томонидан берилган томорқадан ташқари 22 гектар ерга, «Октябрь» колхозида эса 38 гектар ерга экин экилган.

Шу ўринда бир нарсани айтиб ўтиш керак. Район бирор турдаги экинни олдинги йилдагидан сал ортиқроқ экиш юзасидан план беради. Колхоз раҳбарлари эса: «Бизда бир қарич ҳам ортиқча ер йўқ, бу планни қандай бажарамиз?» деб туриб оладилар. Ҳолбуки, кўп хўжаликларда юқорида кўрсатилганидек бир неча ўн гектарлаб ер айрим кишилар томонидан қонунга хилоф равишда фойдаланиб келинмоқда. Бундай ишларга қатъий чек қўйиш керак.

Г. А. ХАЧАТУРЯН,
ер инженери.
С. СУЛТОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ТЕАТР САНЪАТИМИЗНИНГ РАВНАҚИ УЧУН

(ЎЗБЕКИСТОН ССР ТЕАТР ЖАМИЯТИНИНГ II СЪЕЗДИ)

Шу йил 11-12 январда Тошкентдаги Муқимий номли театр биносида республика театр жамиятининг II съезди бўлиб ўтди. Съездга тўпланган 240 делегат, Москва театр ташкилотларининг вакиллари, пойтахт театршунослари СССР халқ артисти, Ўзбекистон ССР театр жамияти правлениесининг раиси Олим Хўжаевнинг докладини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

Докладчи жамиятнинг 1955 йилда бўлган биринчи таъсис съездидан сўнг ўтган даврда ўзбек театр санъатини ривожлантириш соҳасида қилинган бир қатор муҳим ишлар ва театр санъатимизнинг асосини ташкил этган драматургия ҳақида, айрим драматургларнинг театр билан ҳамкорликлари тўғрисида гапирди.

— Кўпгина замонавий асарлар яратилганига қарамай,— деди ўртоқ Хўжаев, — ҳамон томошабинни ҳаяжонга солиб тўлқинлантирадиган, унинг юксак эстетик талабларини қондира оладиган йирик асарлар ёзилмаётир. Кўпинча майда, турмуш лавҳалари атрофида ўралашиб қолиниб, катта ижтимоий масалалар бадиий полотноларда ёритиб берилмаётир.

Докладда режиссёрлик, артистлик маҳоратини, ижодий ходимларнинг малакасини ошириш, уларнинг умумий ва профессионал билимларини бойитиш билан боғлиқ бир қатор масалалар ҳам ёритилди.

Театр жамиятининг фаолиятида қўлга киритилган ютуқ ва камчиликларни анализ қилиб берган ревизия комиссиясининг раиси Ш. Рамазонов молия ишларидаги чалкашликларни, жамиятга қарашли цех ва устахоналар фаолиятидаги нуқсонларни очиб ташлади.

Доклад юзасидан бўлган мунозарада сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон ССР театр жамияти адресига кўпгина танқидий фикрлар айтдилар. Жумладан, Алишер Навоий номли ўзбек давлат академик опера ва балет театрининг директори Х. Устабоева театр жамияти республикада опера ва балет санъатини пропаганда қилиш масаласи билан шуғулланмаганлигини танқид қилди.

Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театрининг бош режиссёри А. Гинзбург санъаткорлар ўз ижодларини кучайтиришлари, давримизнинг улуғ идеяларини кўтариб чиқадиган асарлар, образлар яратишлари, замонавий пьесаларни кўпайтиришлари зарурлиги ҳақида гапирди. У, жамият ҳузурида ёш драматурглар студияси ташкил этишни таклиф қилди.

Танқидчи-драматург Т. Собиров ўз сўзини драматурглар билан театрларнинг алоқасини мустаҳкамлаш, театр танқидчилиги савиясини кўтариш, танқидчиларнинг семинарини ташкил этиш масалаларига бағишлади.

Бутунроссия театр жамияти правлениеси раисининг биринчи ўринбосари Н. Сапетов жамият ишини яхшилаш, областлараро режиссёрлар семинари ўтказиш, замонавий спектакллар кўрикларини ташкил қилиш, болалар театри ишини яхшилашга эътиборни кучайтириш лозимлигини таъкидлади.

Кадрларнинг сиёсий савиясини ошириш, уларнинг билим доирасини кенгайтириш масалалари нотиқларнинг диққат марказида бўлди. Тошкент театр ва рассомлик санъати институтининг директори Ҳ. Абдуллаев, СССР Маданият министрининг ўринбосари И. Цветков, Ўзбекистон ССР Маданият министри С. Муҳамедов, Ўзбекистон композиторлар союзининг раиси С. Бобоев ўртоқлар ўз сўзларида бу муҳим масалага алоҳида эътибор бердилар.

Съезд ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Қ. Муртазоев ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. О. Азимов қатнашдилар.

Съездда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ З. Р. Раҳимбобоева нутқ сўзлади.

Съезд жамият уставига киритилган ўзгартириш ва тузатишларни тасдиқлади, кенгайтирилган резолюция қабул қилди, правлениенинг янги составини сайлади.

Съезд қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга табрик телеграммаси қабул қилдилар.

* * *

Ўзбекистон ССР театр жамияти правлениесининг биринчи пленуми президиумни сайлади. СССР халқ артисти Олим Хўжаев жамият правлениеси президиумининг раиси, Саъдулла Азимов эса масъул секретари қилиб сайландилар.

М. ЯҲЕЕВ.

ИНЖЕНЕРЛАР—ЎҚИТУВЧИ, ПЕДАГОГЛАР — ЎҚУВЧИ

Чирчиқдаги 1-ишчи-ёшлар мактабининг ўқитувчилари ойида бир марта қўшни «Чирчиксельмаш» заводига ўқувчи бўлиб келишади. Корхона инженерлари педагогларга ишлаб чиқариш асосларини ўргатмоқдалар.

Ўқитувчилар яқинда ўтказилган машғулотда заводда ишлатилаётган контроль-ўлчов асбоблари билан танишдилар. Улар заводнинг марказий лабораториясида бўлдилар. Бу ерда инженер В. Шчербин маҳсулот сифатини контроль қилишнинг энг янги усуллари ҳақида сўзлаб берди, лаборатория бўлимларининг иши билан таништирди.

Инженерлардан И. Великий, А. Рякин, Е. Вишневецкий, Х. Ким ва бошқалар ўқитувчиларга завод тарихини, янги машиналар ишлаб чиқариш учун кўрилаётган тайёргарлик ишларини айтиб бердилар. Заводдаги машғулотлар ўқитувчиларга ўз дарсларини яхшироқ ўтказиш, программа материалини турмуш билан маҳкамроқ боғлаш имконини бермоқда.

(ЎзТАГ).

Халқаро аҳвол

ДЎСТЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМДИР

КОНАКРИ. 12 январь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси А. И. Микоян Конакридан Ганага жўнаб кетиши олдидан Гвинея матбуот агентлигининг вакилига ва ТАСС мухбирига берган баёнотида таъкидлаб айтдики, совет халқи Гвинея халқига чинакам дўстлик ва чуқур муҳаббат ҳислари билан қарамоқда. Гвинея халқи Африканинг бошқа халқлари билан бирга чет эл золимларига қарши миллий озодлик кураши тарихига шонли саҳифалар ёзди.

Гвинея халқининг афсонавий қаҳрамони Самори Туренинг набиралари, деди А. И. Микоян, ғалаба қозондилар ҳамда президент Секу Туре ва унинг партия ва ҳукуматдаги сафдошлари раҳбарлигида эркин ва мустақил янги Гвинеяни барпо қилмоқдалар. Мустамлакачиларнинг, Африка халқлари ўзларининг миллий давлатларини мустақил ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга қодир эмас, деган илгариги даъволаридан Гвинея Республикасининг талантли халқи заррача асар қолдирмади. Уч йилдан сал ошиқроқ вақт ичида Гвинеяда мустамлакачиликнинг ва феодаллик муносабатларининг оғир меросини тугатиш мақсадида муҳим ислоҳатлар амалга оширилди. Социал ва иқтисодий соҳаларда тубли ўзгаришлар рўёбга чиқарилди. Оддий кишиларнинг турмуш даражаси яхшиланди, давлатнинг энг муҳим ишларини муҳокама қилишда халқнинг иштирок этиши учун шарт-шароит вужудга келтирилди.

Биз, Совет Иттифоқининг вакиллари, деб давом қилди А. И. Микоян, бизни самимият ва хурсандлик билан табриклаган Гвинеянинг оддий кишилари билан, унинг қурилишларидаги ишчилар билан учрашиб, Совет Иттифоқига бўлган дўстлик ҳислари сизларнинг ерингизга чуқур томир ёйганлигига қаноат ҳосил қилдик.

А. И. Микоян таъкидлаб ўтдики, Африканинг сўнгги йилларда давлат мустақиллиги олишга муваффақ бўлган мамлакатлари орасида аҳволи мустамлакачилик давридагига нисбатан камдан-кам ўзгарган мамлакатлар ҳам бор. Гвинея ва Африкадаги бошқа баъзи мамлакатларнинг ривожланиши мазкур мамлакатлардан фарқ қилаётганлиги яққол кўриниб турибди. Бу яхши фарқ шундан иборатки, Гвинея ва Африкадаги шу каби бошқа баъзи мамлакатлар жиддий социал ва иқтисодий муваффақиятларга эришиб, халқаро миқёсда обрў қозондилар ва ўзлари конструктив ижобий бетарафлик ташқи сиёсатини, мустамлакачиликка қарши сиёсатни ўтказаётганликлари билан бошқа халқларнинг ҳурматига сазовор бўлдилар. Совет Иттифоқи халқлари, деди у, Гвинея Республикасининг ва Гвинея билан иттифоқдош бўлган Гана ва Мали давлатларининг ҳукуматлари ва халқлари томонидан мустамлакачиларнинг Африкадаги кирдикорларига қарши олиб борилаётган курашга юксак баҳо бермоқдалар.

А. И. Микоян Совет Иттифоқи меҳнаткашлари коммунистик қурилишнинг КПСС XXII съездида қабул қилинган улуғ Программасини зўр ижодий ғайрат билан амалга ошираётганликларини айтгач таъкидлаб ўтдики, совет халқи фақат ўз муваффақиятларинигина эмас, шу билан бирга, ўзига дўст бўлган халқларнинг муваффақиятларини ҳам кўриб турибди ва бу муваффақиятларни қадрлайди. Биз, деди у, сизларнинг ҳар бир муваффақиятингизни кўриб қувонмоқдамиз, сизларнинг давлатингиз бундан буён ҳам мустаҳкам, мустақил давлат бўлишини, ҳаётий кучларга тўлиб-тошиб, ўз олдига қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишини тилаш ва кўришдан бўлак истагимиз йўқ.

Совет Иттифоқи Гвинея халқининг ўз ватанининг мустақиллигини мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлаётган экан, деб давом этди А. И. Микоян, бошқа ҳеч бир мамлакатнинг ички ишига аралашмаётгандек, Гвинеянинг ҳам ички ишларига асло аралашмоқчи эмас, ёки идеологиясини қабул қилдирмоқчи эмас.

Империалистлар бизнинг мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг ривожланиб бораётганлигини кўриб безовта бўлмоқдалар. Улар бизнинг мамлакатларимиз ўртасида жанжал чиқаришни истайдилар ва шу мақсад билан ҳар хил найранглар ишлатмоқдалар. Лекин бизнинг дўстлигимиз мустаҳкамдир, деди А. И. Микоян. Бу дўстлик тенгликка, аралашмасликка, суверенитет ни ўзаро ҳурматлашга, ҳозирча эзилиб ётган халқларни озод қилиш учун, давлат мустақиллигига эришган мамлакатларнинг мустақиллигини мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган умумий курашга асосланади.

А. И. Микоян айтдики, биз билан Гвинея раҳбарлари ўртасида бўлиб ўтган музокаралар ва суҳбатлар ҳар иккала томон учун фойдали бўлди ва яхшироқ ҳамжиҳатликка, дўстлик муносабатларини мустаҳкамлашга олиб келиши лозим. Боғланган амалий алоқалар иқтисодий ҳамкорликни мустаҳкамлашга, ҳеч шубҳасиз, хизмат қилади. Ишонч билдириб шуни айтмоқчиманки, деди А. И. Микоян, Совет Иттифоқи билан Гвинея ўртасидаги дўстлик ҳар қандай синовларга бардош беради ва халқларимизнинг бахт-саодати йўлида тобора кўпроқ яхши самаралар бераверади.

Пировардида А. И. Микоян президент Секу Туредан ҳамда Гвинеянинг бошқа давлат ва партия раҳбарларидан кўрсатган илтифотлари учун, қилган суҳбатлари учун, ҳамкорлик руҳида иш олиб борганликлари учун ўз ташаккурини қабул этишларини сўради ва Гвинея халқига эркин ва мустақил давлатни қуришда янги ғалабалар, янги муваффақиятлар тилади.

* * *

АККРА. 13 январь. (ТАСС). Президент Кваме Нкруманинг таклифига биноан Ганада меҳмон бўлиб турган СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси А. И. Микоян ва унинг ҳамроҳлари кеча тушдан кейин Гана ёш пионерларининг ишчи бригадаси А. И. Микоян шарафига Қора юлдуз майдонида махсус уюштирилган бадиий ва физкультура томошаларида ҳозир бўлдилар.

Томоша вақтида ҳозир бўлган бир неча минг киши А. И. Микоян билан унинг йўлдошларини қизгин табриклади.

Кечқурун президент Кваме Нкрума ўз резиденциясида А. И. Микоян шарафига зиёфат берди. Президент Кваме Нкрума ва А. И. Микоян нутқ сўзладилар.

СОВЕТ ЖУРНАЛИСТЛАРИ КУБАДА

ГАВАНА, 13 январь. (ТАСС). СССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси П. А. Сатюков бошлиқ совет журналистлари делегацияси кеча Куба пойтахтига келди. Делегация составида СССР Журналистлар союзининг секретарлари А. И. Аджубей, П. П. Ерофеев, ва Д. Ф. Краминов бор. Совет журналистлари Журналистлар халқаро ташкилоти ижроия комитетининг бугун шу ерда очиладиган сессияси ишида қатнашадилар.

Гавана журналистлари ва Куба жамоатчилигининг вакиллари Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни самимий кутиб олдилар.

«БОМБАЛАР ФЕСТИВАЛИ» ДАВОМ ЭТМОҚДА

ПАРИЖ, 13 январь. (ТАСС). «Ультра»ларнинг яқинда машҳур француз ёзувчиси Жан-Поль Сартрга қилган суиқасдидан кейин «махфий қуролли ташкилот»нинг бандитлари кеча ҳафталик «Экспресс» журналининг бош редактори Филипп Грунбах яшаб турган уйнинг эшиги олдига бомба қўйиб кетдилар.

Кеча бахтли тасодиф туфайлигина бомба портлашининг олдини олишга муваффақ бўлинди: портловчи модданинг шнури тутаётганлиги пайқаб қолинди ва ўз вақтида ўчирилди.

ФРАНЦУЗ ВАТАНПАРВАР РУҲОНИЙСИ ҲУКМ ҚИЛИНДИ

ПАРИЖ, 12 январь. (ТАСС). Франция ҳарбий трибунали руҳоний Робер Давезини уч йил қамоқ жазосига ва катта штраф тўлашга ҳукм қилди. Руҳоний Давези ўз ватанларининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган Жазоир ватанпарварларига ёрдам кўрсатганлиги учун турмага ташланди.

ИТАЛИЯДА ЕР ҚИМИРЛАДИ

РИМ, 12 январь. (ТАСС). Италиянинг бир қанча районларида кеча кучли ер ости турткилари бўлганлиги рўйхатга олинди. Ер қимирлаши натижасида мамлакатнинг бир қанча шаҳарларидаги кўпгина бинолар жумладан Таранто ва Фоджа шаҳарларидаги бинолар шикастланди. Қурбонлар бўлмади.

КАПИТАЛ МАМЛАКАТЛАРДА ЗАБАСТОВКАЛАР

АНГЛИЯ

Маргемдаги Англиянинг «Стил компани оф Уэлс» металлургия компаниясига қарашли кокс печида ишловчи 300 дан кўпроқ ишчи ўз ўртоқлари бўлган бир ишчининг қонунсиз ишдан бўшатилганлигига қарши норозилик билдириб, забастовка эълон қилдилар.

Иш ҳақини оширишни талаб қилиб почта ходимлари иш ташлаганликлари натижасида ҳозирги вақтда Лондонда миллионлаб хат ва посилкалар тўпланиб қолмоқда. Уларнинг ўзига хос бу забастовкаси «қоидаларга қатъий амал қилиб ишлашдан» иборат бўлмоқда. Шунинг учун ҳам почта хизматчилари икки ҳафтадан бери ўз вазифаларини ҳеч бир жон куйдирмай, «жуда аниқ» бажариб, худди инструкцияларда кўрсатилган тарзда ҳаракат қилмоқдалар. «Таймс» газетаси почта-телеграф хизматчилари касаба союзининг аъзолари «қоидаларга аниқ риоя қилиб» мана шундай ишлашлари натижасида почта хизмати издан чиққанлигини, почта-телеграф бошқармасининг техника ходимлари касаба союзи ва давлат муассасалари хизматчилари касаба союзининг иш ҳақини оширишни талаб қилиб мана шундай ҳаракат қилишлари натижасида тез орада аҳвол яна ҳам кескинлашиб кетиши мумкинлигини таъкидламоқда.

ИТАЛИЯ

Италия босмахоналарининг ишчилари икки марта 48 соатлик оммавий забастовка ўтказганликлари ва уч ҳафта давомида белгиланган соатдан ташқари ишлашни батамом тўхтатиб қўйганликлари натижасида катта ғалабага эришдилар. Меҳнаткашлар ва хўжайинларнинг вакиллари ўртасида янги коллектив шартнома тузилди. Бу шартномада, жумладан, иш ҳафтасини 49 соатдан 45 соатга келтириш ва иш ҳақини 11 процент ошириш кўзда тутилади. «Унита» газетаси бу битим «урушдан кейинги даврдаги энг катта муваффақият» эканлигини кўрсатиб, учта касаба союзи биргаликда курашиб, хўжайинларнинг қаршилигини синдиришга муваффақ бўлганликлари натижасида мана шундай битим қўлга киритилди, деб ёзмоқда.

ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИ

Виккеддаги (Рур области) катта металлургия заводида забастовка бошланди. «Вестфелише рундшау» газетасининг хабар беришига қараганда, забастовкада 50 ишчи қатнашмоқда. Улар иш ҳақини оширишни ва иш ҳафтасини камайтиришни талаб қилмоқдалар.

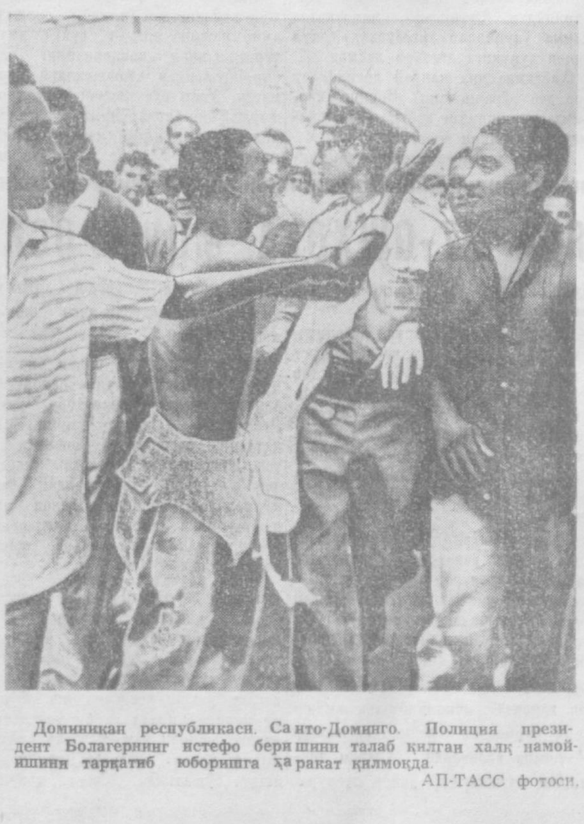

Доминикан республикаси. Санто-Доминго. Полиция президент Болагернинг истефо беришини талаб қилган халқ намойишини тарқатиб юборишга ҳаракат қилмоқда.

АП-ТАСС фотоси.

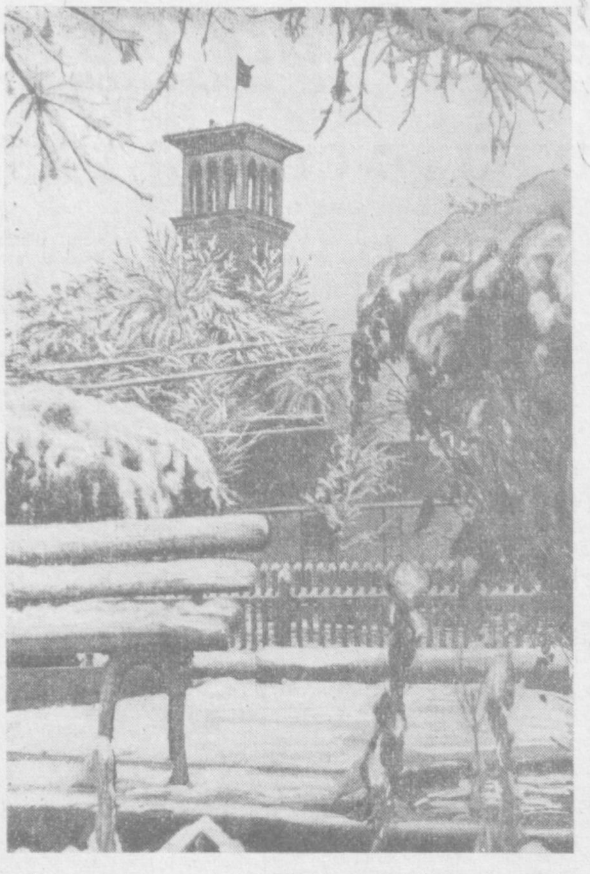

Тошкентда қиш. — А. Абалян фотоси.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИНИНГ 30 ЙИЛЛИГИГА ТАЙЁРГАРЛИК

1962 йилнинг март ойида республикамизнинг ёш индустриал шаҳри — Чирчиқнинг барпо этилганига 30 йил тўлади. Шаҳар жамоатчилиги бу тарихий кунни нишонлашга ҳозирданоқ тайёргарликни бошлаб юборди.

Шаҳар ўлкани ўрганиш музейи Чирчиқнинг ривожланиш тарихига бағишланган цикл лекциялар планини тузиб чиқди. Ана шундай лекциялардан бири яқинда шаҳарнинг марказий кутубхонасида бўлди. Музейнинг илмий ходими ўрток Лашиннинг бу лекциясини ҳамма эътибор билан тинглади.

Тошкентдаги олий ўқув юртларидан бирида ўқитувчилик қилувчи ўрток Шароф Зуҳриддинов Чирчиқ шаҳрининг барпо этилиши ва унинг ривожланиш тарихига бағишлаб кандидатлик диссертациясини ёзди. Шаҳар партия комитетининг ташаббуси билан яқинда диссертация автори ва шаҳарнинг кекса гражданлари ўртасида учрашув бўлиб ўтди. Учрашув қатнашчилари диссертацияни муҳокама қилдилар ва Чирчиқ қурилишининг дастлабки йиллардаги таассуротларини сўзлаб бердилар.

Юбилейга тайёргарлик муносабати билан шаҳарнинг кўпгина клублари ва кутубхоналарида шаҳарнинг тарихини ҳамда коммунистик меҳнат ва юксак маданият учун курашилаётган шу кунларини акс эттирувчи виставкалар ташкил қилинди.

О. ЛЕВАК.

САВДОНИНГ ҚУЛАЙ ФОРМАСИ

Тошкент шаҳар савдо бошқармаси харидорларга хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида «Ташпромторг», «Ташхозкульторг» ва «Таштекстильшвейобувьторг»га қарашли 12-магазинда саноат молларини насияга сотишни ташкил қилган эди. Савдонинг бу қулай формасидан фойдаланган харидорлар мазкур магазинлардан, телевизор, радиоприёмник, велосипед, соат, кир ювиш машинаси, қўл ва оёқ машинаси, қўлда тўқилган гилам ва турли хил уй-рўзғор буюмларини кўплаб сотиб олмоқдалар.

Ўтган йил ичида 2 миллион 200 минг сўмликдан ортиқ товарлар харидорларга насияга сотилди. Бу рақам 1960 йилгидан икки баравар кўпдир. Насияга сотилган товарлар ва буюмлар ичида 1000 дан ортиқ радиоприёмник, икки ярим мингга яқин телевизор, мингдан ортиқ велосипед, бир миллион сўмликдан ортиқ тайёр кийим-кечаклар бор.

Шаҳар савдо бошқармаси савдонинг бу қулай формасини янада кенгайтириш мақсадида яна иккита магазинда молларни насияга сотишни ташкил этишни мўлжалламоқда.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

ЛЕЙТЕНАНТ ПОСТДА

Кўк дарвозадан чиққан ўттиз ёшлар чамасидаги милиция лейтенанти худди табиат манзарасини тамоша қилаётгандек кўкка боқди. Тоғ ортига яширина бошлаган қуёш осмонга олтин чойшаб ёзибди. Лейтенант завқ билан бир зум тикилиб турди-да, ўнг томонга бурилди.

Уйчан кетаётган лейтенантнинг хаёлидан нималар ўтаётганини, унинг дилида қандай ширин орзу-истаклар барқ ураётганини билиш қийин эмас эди.

Ҳаётимиз оқимини синчиклаб кузатган киши унинг тўлқинидан ҳузур қилади, албатта. Чунки ҳаётимиз тўлқини ўз сирли қўйнида таърифга сиғмайдиган тарихий рақамларни, номи оғиздан-оғизга, элдан-элга кўчиб юрадиган давр қаҳрамонларини майдонга чиқармоқда. Бошқача сўз билан айтганда кўрганнинг кўзи, суҳбатлашганнинг дили қувонадиган замонамиз машъаллари кўпаймоқда. Уларнинг аксарияти ташқи кўринишида кўзга ташланмайдиган камтар, камгап, лекин ғайратли ва довюрак кишилардир

Эҳтимол, бундайлар фақат эл-юртга хизмат қилиш орзусида яшайдилар. Ўрта бўй, миқти қомат, уйчан бу лейтенант ҳам бирон яхши ниятда юргандир. Одатда шундайлар ҳам бўладики, жамиятимизнинг энг кичик винти ҳисобланган оддий бир киши минг, миллионлар бахтини кўзлаб иш тутади, эл-юрт осойишталиги йўлида жонини қурбон қилишгача тайёр туради. Ким билсин, балки мана шу лейтенант ҳам яхши ният оғушида хаёлга чўмиб кетаётгандир

— Ассалому алайкум!

Кўчанинг нариги юзида эшитилган бу овоз лейтенантни чўчитиб юборди. Лейтенант салом берган нуроний мўйсафидга эҳтиром билан қуллуқ қилди:

— Саломат бўлинг, ота!

— Тунги навбатчиликками, дейман? — сўради ота.

— Шундай, отахон.

— Ҳа, яхши, тунингиз хайрли ва бехатар ўтсин!

Бундай яхши ниятларни лейтенант кўп эшитган. Унинг бирдан-бир нияти ҳам осойишта ва хайрли тун.

Лейтенант Абдусалом Самадов 1953 йилда армия хизматидан қайтибоқ милиция хизматига кирганида форма кийиб, наган тақиб постда туриш ёки тунги навбатчиликка чиқишни жўнгина вазифа деб биларди. Ҳаёт унинг хатосини тузатди. У формада эл-юртнинг қанча ҳурмат ва ишончи борлигини, шараф ва ғурур билан бир қаторда хавф-хатар ҳам турганини пайқади. Шу сабабли масъулиятли вазифага киришдан олдин унинг илмини ўрганишга аҳд қилди. Милиция мактабини муваффақият билан тугатди. Ана шундан кейин юртимиз осойишталигининг ёш ва матонатли соқчиси ўзининг ажойиб меҳнат фаолиятини бошлади.

Бир куни кечки соат олтиларда Киров районининг ишчилар шаҳарчасига «ШЦ 71-59» номерли Қозоғистон такси-волга машинаси келиб тўхтади. Абдусалом четроқда тўхтаган таксига эътибор берди. Кутилмаганда такси ичидан ўқ овози эшитилди. Шофер рулга йиқилди. Машина ичидаги икки пассажир ўзини ташқарига отди. Абдусалом шамолдек учиб машина ёнига етиб келди.

— Қоч нари! — деб дўқ урди тўппонча ушлаган одам рулга ўтирмоқчи бўлиб. Лекин Абдусалом дўқлардан қўрқадиган йигитлардан эмас эди. У жуда эпчиллик билан тўппончалик кишининг қўлига тепди, тўппонча ерга тушди. Ўғри Е. М. Шушаков қўлга олинди У эндигина 25 ёшга тўлган бўлса ҳам, рангсиз, чарчоқ юзи 30 ёшли бемор тусини берарди. Ҳалол кишилар қаторида туриб меҳнат лаззатини суриш ўрнига халқ тинчлигини бузмоқчи, унинг ҳузур-ҳаловатига чанг солмоқчи бўлган шахснинг ташвиши, ғам-ғуссага грифтор бўлиши оқибатида бевақт қаримсиқ бўлиб қолиши турган гап. «Меҳнат юзин одам очар, одам юзин меҳнат очар» деган халқ мақолига амал қилмаган ана шу шахслар қиёфасига бир боқинг-а. Бундайлар чаманзорга доғ тушириб турган ёввойи ўсимлик сингари юлиб ташланади.

Парк ошхонасига гум-гурсдек уч йигит кириб келди. Синамаган одам уларнинг ташқи кўринишига қараб меҳнат майдонининг мардлари дейиши мумкин, албатта. Шунинг учун бўлса керак йигитлар бўш стол атрофига ўтиришлари билан официантка келиб:

— Хизматингизга тайёрман, буюрингиз! — деди.

Йигитлар бир-бирларига қараб олишди-да, «уйлаб кўрайлик» деб жавоб беришди.

Официантка «мана меню, танлангиз, ҳамма нарса тайёр» деб кетди. Йигитлар бўлса нима ейиш ҳақида эмас, овқатга пулни қаердан топиш ҳақида ўйлашарди. «Етиб ейишга ёмби туриш бермас» дегандек ишдан қочган бу саёқ йигитларда пул тугаган эди. Уларнинг узоқ ўтириши овқатлангани кирган сезгир Самадовни ташвишга солди. У зимдан кузатабошлади. Йигитлар ҳалол меҳнатдан кейин иштаҳа билан овқатланаётган одамларга кўз ташлаб, тамшаниб гўё лиммо-лим оқаётган анҳор бўйида сувсизликдан ташна бўлган кишидек ғамгин ўринларидан туришди. Қоронғи тушганга қадар кўчада дайдиб юришди. Кейин такси тўхтатиб аллақаёққа йўл олишди.

Қоронғироқ бир ерга етганда такси тўхтади. Бирдан шофернинг додлаган овози эшитилди. Бу ерга Самадов етиб келган эди. Уни кўрган бандитлар ўзларини Туркқўрғон кўчасидаги анҳор томонга ташладилар. Лейтенант одамлар ёрдамида бандитларнинг бирини сувдан, иккинчисини хашак уюми орқасидан, учинчисини эса аҳлатлар ташланган қоронғу хандақдан ушлаб чиқди.

Маълум бўлишича, Нафс Кармутдинов, Юрий Халов, Вячеслав Дружининлар ҳеч қаерда ишламай, бирон жойда муайян истиқомат қилмай, текинхўрлик билан кун кечиришиб юришган шахслар экан. Энди одил совет суди уларнинг товбасига ишонармиди? Боши ёрилиб, ўлим чангалидан қутилиб қолган шофер Сайдивафоев кечирармиди? Йўқ, бундайларни кечириб бўлмайди. Улар қилмишларига яраша жазоланадилар.

Абдусалом Самадовни халқ «жанговар йигит» деб атайди. Ҳақиқатан ҳам у ўз постининг эмас, улуғ жамиятнинг солдати, зийрак чекисти. У ўзларининг ҳалол меҳнати билан улуғ коммунистик жамият қурилишини тезлаштираётган совет кишиларининг яқин дўсти ва чарчамас кўмакдошидир.

Ёқубжон ШУКУРОВ

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

МИРМАНОВ ҚАЕРДАЛАР?

Фрунзе район коммунал хўжалик бўлимига борсангиз идоранинг эшигига «Ўрток Мирманов сешанба ва пайшанба кунлари соат 9 дан 12 гача қабул қилади» дейилган ёзувга кўзингиз тушади. Аслида эса бу хўжакўрсинга, кишиларни алдаш учун осиб қўйилган ёзув экан. Биз ўтган сешанба кунларидан бирида соат 2 гача кутдик ҳамки мудирдан дарак бўлмади.

— Мирманов келадиларми? — деб сўрадик секретардан.

— Билмайман, — деди секретарь бошини кўтармай.

— Ё келиб кетдиларми?

— Билмайман.

— Нега билмайсиз?

— Билмайман... — деди секретарь.

Биз секретарь «билмайман»дан бошқасини билмаса керак дедик-да, пайшанба куни келишга қарор қилдик. Лекин пайшанба куни ҳам куннинг ярмини кутиш билан, зерикканимиздан кутувчилар бир-биримизга латифа айтиб бериш билан ўтказдик. Мирмановдан яна дарак бўлмади. Ниҳоят учинчи бор келганимизда ҳам Мирмановни учрата олмадик. То шу кеча-кундузгача ҳам кўпларимиз мудирни учрата олмай оворе-ю, сарсон бўлиб юрибмиз.

Мирманов қаерда экан, нега меҳнаткашларни ҳафталаб оворою-сарсон қилиб қўяди?

М. АЛИМОВ.

ТАШАББУСКОР ГРУППА

Тошкент тўқимачилик комбинатида комсомол комитети томонидан ташаббускор группа ташкил этилди. Бу группа корхонанинг кўпминг кишилик коллективи ўртасида тарбиявий ишларни олиб бориш, КПСС XXII съезди қарорларини пропаганда қилиш билан шуғулланади.

Группанинг 12 аъзоси яқинда кенгаш ўтказиб, бажариладиган ишларни ўзаро бўлишиб олдилар. Улар тўқимачилар учун киносеанслар ташкил этиш, олдиндан белгиланган темалар бўйича оғзаки журналлар, дам олиш кечалари ўтказишга тайёргарликни бошлаб юбордилар.

Р. ИБРОҲИМОВ.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЛДИДАН

МАКТУБ

Нафтедж СИНГХ, ҳинд ёзувчиси.

(ҲИКОЯ)

Бу йўлдан мамлакат озод бўлмасидан олдин ҳам автобус ҳайдаб ўтганман. Ўша маҳалда у деярлик асфальтланмаган эди. Энди эса бу йўлнинг кўриниши дабдабали. Илгарилари шундай бўларди: шаҳардан ташқарига чиқдингми, тамом... ҳаммаёқ зимистон! Ҳозир эса худога шукур, бутун жаҳон электр нурига чўмгандек...

Ҳозир бизда битта жуда ҳам яхши қонун бор, мактабларда машғулотлар бошланиш ва тамом бўлиш соатларида автобусларнинг шоферлари болаларни текинга элтиб қўйишлари керак. Мен ўзим эса йўлимда биттаям мактаб бўлмаса ҳам, болаларни автобусда нуқул бепул олиб юрардим.

Эсимда, кунларнинг бирида бетоб бўлиб қолдим. Безгак тутиб қолган эди, шу сабабли автобусни менинг ўрнимга Сурен Сингх ҳайдади. Ёзнинг жазирама иссиқ кунлари эди. Ҳали асфальтланмаган кўча мисдек қизиб кетган, оёқларни куйдиради. Шу йўлдан китоб қўлтиқлаган ялангоёқ болалар кетиб боришарди. Хўш, шундай қилиб, ҳалиги Сурен автобусни тўхтатмай, болаларнинг ёнгинасидан ўтиб кетибди. Биласизми, болаларнинг ўзига хос «тарбия» усуллари бўлади. Автобус маршрути кичикроқ бир сойдан ўтарди. Автобус қайтаётганда ўтолмасин деб болалар кўприкни бузиб қўйдилар. Шоферга яхшигина уринишга тўғри келади... Шундан кейин у ҳар доим болаларни олиб кетишга ваъда берди ва у ўз ваъдасининг устидан чиқди. Қарангки, бу шоферга бошлиқлар ҳам бир нима дейишга журъат этолмайдилар.

Қоқ пешинда папка кўтарган ялангоёқ болалар автобусингизга чиқиб ўтириб олишади. Уларнинг бахтиёр чеҳраларини кўрганингдан кейин ҳамма ташвишларинг — кўча қоидасини бузганинг учун полициячи олган жарима ҳам, ойликдан хўжайиннинг чегириб қолгани ҳам эсингдан чиқиб кетади... Мен бўлсам болаларга: «Энди сиз қонуний равишда саёҳат қилмоқдасиз. Қарамликдан қутилган мамлакатда ҳамма ўқувчилар автобусда бепул юриш ҳуқуқига эгалар» дейман.

Ҳаётимда яна қандай янгиликлар бор деб сўраяпсизми? Менинг касбимдаги кишининг ҳаёти қизиқ бўлмаслиги мумкин эмас.

Баъзан шаҳардан қишлоққа мактублар элтаман, баъзан посилка ортиб келаман. Бу йўлдан жуда эскидан қатнашлигим сабабли, кўпгина мактублар эсимда қолган. Йўқ, мен ҳеч қачон бу иш кўнглимга тегди, деган эмасман... Озми-кўпми қилган меҳнатим катта ишга ёрдам берса бўлгани — шунинг ўзи менга бахт.

Мен одамларнигина эмас, посилкаларни ҳам ташийман дедим. Қанақа посилкалар дейсизми? Ҳар хил. Баъзан газета, баъзан бемор учун дори-дармон ёки қандайдир маҳсулот олиб келишни илтимос қилишади. Баъзан эса... севги мактублари ҳам бўлиб туради.

Бир куни жуда ҳам чиройли шаҳарлик бир қиз автобус тўхташ жойига келдида, қишлоқдаги энг саводхон йигит учун менга хат берди. Эртасига эрталаб ўша йигит жўнашдан ярим соат илгариёқ автобусга чиқиб ўтириб олди. Қўлида бир даста оқ ва қизғиш нилуфар гул бор эди. Унинг чеҳраси худди нилуфарнинг акси тушиб тургандек гул-гул ёнарди.

Шунча йиллар давомида автобусимда жуда кўп одамларни ташиганман, улар ўзлари билан юзлаб буюмларни олиб юришарди. Лекин мен бундай чеҳрани кўрган эмасдим ва ҳеч ким нилуфар олиб юрмасди. Нилуфар ўсадиган ҳовуз йўлдан унча узоқмас. Аммо деҳқонлар ҳеч қачон «Нилуфар ўсадиган ҳовуз» дейишмайди. Улар «Нилуфар илдизи ўсадиган ҳовуз» дейишади. Улар илдизнигина сотадилар, гулидан эса наф йўқ дейишади. Автобусимга илдиз кўтарган юзлаб деҳқонлар чиқишган, аммо бу нилуфар кўтарган биринчи йўловчи эди. Йигит бу гулдастани машина тўхташ жойида кутиб турган қизга тақдим этди.

Кечқурун қиз йигитни охирги автобусга кузатиб қўйди. У ҳали ҳам ўша гул дастани кўтариб юрарди.

Ҳамма йўловчилар аллақачон жой-жойларига ўтириб олишган, аммо машина олдида сукут қилиб турган икки новқироннинг сира бир-бирларидан ажрашгилари келмасди. Улар сўз қотмай жим туришарди, бир-бирларининг кўзига тикилишардию, лекин қараб тўйишмасди... Автобуснинг шаҳардан чиқиб кетганига анча бўлди, бироқ йигит орқада қолаётган йўлдан кўзини узолмайди.

Яна бир куни бир бола автобус ёнига келиб, отасига майда-чуйда олиб бориб беришимни илтимос қилди.

Мазкур воқеа бу ерларда электр пайдо бўлган дастлабки кунларда рўй берган эди. Хурсанд бўлганимдан рақсга тушгим келарди. Менинг халқим учун электр! Бироқ негадир халқ рақсга тушмас эди. Худди ана шу кунларнинг бирида менга бир бола отаси учун мактуб бериб кетди. Бу илтимоснинг изтироби менинг қалбимда абадий сақланиб қолди. Мен боланинг отасини танирдим. Уни Нараина дейишарди. Уйи қишлоқда, кўприкнинг нарёғида, бу ерга эса фақат ишлагани келарди. Унинг ўғли менга илтимосини айтганида, худди электр токи ургандек аъзойи-баданим зириллаб кетди. Мен халқнинг нега рақсга тушмаётганини ана шундагина тушундим. Бинобарин, уларнинг кўзларида нега электр нури порламаётганини ҳам тушундим. Мен уйларни аллақачон тарк этган ажнабий шағамларнинг хира нури ҳали ҳам бу одамларнинг кўзидан нега кетмаётганини тушундим. Ҳозир қишлоқдагиларнинг кўпчилигининг электр лампочкаси сотиб олишга қурби етмайди. Аммо ҳамма учун лампочка сотиб олиб берадиган киши топилганида эди, ана ўшанда... Дарвоқе, мен гапимдан бироз четга чиқиб кетдим, шекилли. Хўп шундай қилиб, Нараинанинг ўғилчаси менга шундай деди: «Амаки, сиз ҳойнаҳой дадамни биларсиз. У дўконда ишлайди. Айтингки, ҳатто бугун ҳам онам қарзга ун олди, энди эртага унга ҳеч нарса беришмайди». Бола қайтиб кетди. Шу пайт Нараина уйига электр лампочкасининг нима кераги бор, деган савол хаёлимдан ўтди. Хувуллаган уй бурчаклари ва қурибқақшаб ётган кострюлни ёритиш учунми?

Нур келди. Бу жуда соз, жаноблар! Аммо ҳаёт фақат электр билангина равшан бўлмайди-ку.

Ана шу бошқа нурнинг ҳам келишига ишончим комил.

Русчадан Т. НАЖМИДДИНОВ. таржимаси.

Коммунист Александр Васильевич Губанов «Ташсельмаш» заводининг экспериментал цехига раҳбарлик қилади. Ўрток Губанов сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамият аъзоси сифатида КПСС XXII съезди қарорларини аҳоли ўртасида тушинтириш ишларига катта эътибор беради. Суратда: пропагандист А. В. Губанов навбатдаги машғулотларга тайёрланмоқда.

М. Комлев фотоси.

ШАҲАР ТУРМУШИ — ҚИШЛОҚҚА

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» қишлоқ хўжалик артели колхоз инженери Ф. Н. Пакнинг проекти асосида 60 ўринга мўлжаллаб қурилган болалар боғчасини меҳнаткашларнинг фарзандлари ихтиёрига топширди. Боғча биносига водопровод, канализация ўтказилган, бино буғ билан иситилади. Кўчанинг нариги бетида яна бир бино — икки юз ўринга мўлжалланган икки қаватли болалар боғчаси қуриб битказилмоқда. Бу бино шаҳар типида қурилмоқда. Унда ҳамма маиший қулайликлар бўлади.

Шаҳар турмуши қишлоқ ҳаётига тобора кенг сингиб бормоқда. Колхозчилар учун қурилган дастлабки юз уйда газ плиталари ёна бошлади ва ванналар ишламоқда. Яна юз уй газлаштиришга тахт қилиб қўйилди. Меҳмонхона, ошхона, касалхона, туғруқхона сингари маданий-маиший муассасаларга ҳам газ олиб кирилади.

Колхоз умумий йиғилиши қишлоқда буюртмалар столи очишга қарор қилди. Буюртмалар столи пахтакорлар, лубкорлар ва чорвадорларнинг уйларига озиқ-овқатлар етказиб беради. Бу йил колхозда яна бир ошхона ҳамда машиналашган кирхона қуриш мўлжалланмоқда.

Тўрт гектарли массивда икки қаватли Маданият саройи қурилмоқда. Саройнинг минг ўринли зали бўлади. Унинг ёнида маданият ва истироҳат боғи барпо қилинган, ҳозир ўн минг киши сиғадиган стадион қурилмоқда. Колхозчилар умумий йиғилиши маданий-маиший муассасалар қуришга бўлинмас фонддан бир ярим миллион сўмдан кўпроқ маблағ ажратди.

О. ПАНОВА. ЎзТАГ мухбири.

ТАРИХ МУЗЕЙИГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР халқлари тарихи музейининг илмий ходимлари кейинги вақтларда республикамиз тарихи ва бой маданий меросини ўрганувчиларни қизиқтирадиган кўпгина материалларни тўплашга муяссар бўлдилар. Бу янги материаллар музей бўлимларига қўйилди. Ўзбекистон комсомол ташкилотининг пайдо бўлиши, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, саноатнинг юксалиши, коммунистик меҳнат бригадалари ва партия XXII съездига оид экспонатлар шулар жумласидандир. Музейда республикамиз қишлоқ хўжалик новаторларининг ишлари билан ҳам танишиш мумкин. Бу янги экспонатлар тамошабинларда катта қизиқиш туғдирмоқда.

Музей ходимлари мактаб ўқувчиларига тарих фанидан олган назарий билимларни мустаҳкамлашда яқиндан ёрдам бермоқдалар. Ўқувчилар учун тарихий жойлар бўйлаб экскурсиялар уюштирилаётир. Жумладан, «Эски ва янги Тошкент», «Социалистик Тошкент», «Ўзбекистонда революцион жойлар» каби экскурсиялар жуда қизиқарли ўтди.

Она юртимиз тарихини чуқурроқ ўрганай десангиз — музейга марҳамат қилинг!

Ш. МУЗАФФАРОВ, музей ходими.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

Телевизор

14 ЯНВАРДА

Рус тилида: 12.00 — **Физкультура билан шуғулланинг,** 12.20 — **Инглиз тили дарси,** 13.00 — **Мультипликацион фильмлар** (болалар учун), 13.30 — **Междуреченск ҳақида қўшиқ** (телевизион очерк), 14.00 — **Программ симфоник музика** (ўзбек тилида музика бўйича Маданият университети), 18.00 — **Уч пингвин** (болалар учун қўғирчоқ фильми), 18.15 — **Тузалмас хато** (илмий-оммабоп фильм), 18.25 — **Қанотли дўст** (киноочерк).

Ўзбек тилида: 18.45 — **Телевизион янгиликлар,** 19.00 — **Концерт** (ўзбек қўшиқларидан).

Рус тилида: 20.00 — **Телевизион янгиликлар,** 20.15 — **Огинский полонези** (музикали новелла), 20.45 — **Киножурнал** ва **Айиқ ва шарпалар** номли чехословак бадиий фильми.

15 ЯНВАРДА

12.00 — **Революция номи билан** (ўзбек тилида Еш тамошабинлар театрининг спектакли), спектаклдан сўнг — **Чапаев номли** бадиий фильм (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.30 — **Кечирасиз, Асқар ака** (Е. Шукуров ҳикояси асосида телеинсценировка), 19.05 — **Бунда қўриқ ер эди** (телевизион очерк), 19.25 — **Телевизион янгиликлар,** 19.40 — Ленин мукофотига тақдим этилган асарлар. **Янги Ўзбекистон** (Ў. Тансиқбоев картиналари серияси).

Рус тилида: 20.00 — **Телевизион янгиликлар,** 20.15 — **Танцани ўрганинг,** 20.55 — **Полкдош дўстлар, қайдасиз** (Совет Армияси жангчилари учун), 21.15 — **Жаҳон йўллари бўйлаб** (Зикмунд ва Ганзелканинг саёҳати ҳақида), 21.45 — **Амазонка бўйлаб саёҳат** (ҳужжатли фильм).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/I да эрталаб **Жизель,** кечқурун **Дилором.** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Саттор Ярашев, Карим Зокиров, Насим Ҳошимов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Асад Азимов, Жамол Низомхўжаев, Нонла Ҳошимова, Михаил Давидовлар** қатнашади. Дирижёр — СССР халқ артисти **М. Ашрафий.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/I да **Номус.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/I да эрталаб **Зарафшон қизи,** кечқурун **Тошболта ошиқ,** 15/I да **Ошиқ Ғариб.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист, турли ҳайвон ва йиртқичларни ўргатувчи **Н. Гладильщиков гастролининг давоми.** Бугун 2 марта тамоша кўрсатилади (кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда).

Кино

Иродасиз эркак — «ВАТАН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да).

Қадрдон эски пианино — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Бир ёз ўйнаган қиз — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 6, 8 ва 10 да), НАВОИЙ номли (кундуз 1, кеч 5 ва 10 да).

Қизлик йиллари — НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
14 января

ЭСТРАДА КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эргашхон Мирмаҳмудова, Убайдулла Мадраҳимов,** эстрада солистларидан **Фахриддин Умаров, Н. Гайер, Назира Раҳимова, Собир Маҳкамов** (оригинал жанр) ва ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Касса кундуз соат 2 дан очилади.

ГАЗЕТА СИГНАЛИДАН КЕЙИН

ЯНА 27-ОШХОНА МОЖАРОСИ

Фрунзе районидаги 27-ошхона учун Шота Руставели кўчасида пойтахтимизнинг энг ҳашаматли ва қулай биноси ажратиб берилган. Овқатлар янги техника, электр ускуналар ёрдамида тайёрланади. Бироқ овқатларнинг сифати паст, хўрандалар ошхонадан норози. Бунинг сабаби нимада?

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг ўтган йил март ойида чиққан сонларининг бирида 27-ошхона раҳбарларининг қинғир ишлари фош қилиниб, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг савдо бошқармасининг кўрсатмаси ва Фрунзе район ошхоналар тресті дирекциясининг буйруғи билан бу шахслар ишдан олиб ташланган эди.

Шунингдек бошқарма бошлиғининг ўринбосари Оллоҳвердов, трест директорининг муовини Пўлатов ўртоқларнинг имзоси билан редакцияга юборилган жавобда ошхона директорлиги вазифасига ҳалол ишчи деб танилган В. А. Антропова юборилиб, ошхонанинг иши алоҳида контроль остига олинди дейилган эди.

Лекин шундан сўнг ҳам бу ошхона ҳақида редакцияга келиб турадиган шикоятлар тўхтамади. «Овқатларнинг сифати паст, колориядан юлиб қолинмоқда, битта котлет гўшт ўрнига калла-поча ва нон аралаштирилиб, иккита қилиб сотилмоқда, ходимлар ўртасида интизомсизлик, иш вақтида ичкиликбозлик қилиш ҳукм сурмоқда» деган сигналлар тўхтовсиз келаверди. Уларни текшириш натижасида район прокуратураси томонидан ошхона ходимлари устидан янгидан-янги жиноий ишлар очилди.

Бироқ на ошхона билан бир бинода жойлашган Фрунзе район ошхоналар тресті (директори ўрток Дудников), на шаҳар умумий овқатланиш бошқармаси (бошлиғи ўрток Сутягина) бу ишлардан хабардор бўлатуриб, ҳеч қандай чора кўрмадилар. Аксинча «ҳалол ишловчи» янги директор Антропованинг найрангларига бепарво қараб келмоқдалар.

Бундан руҳланган янги директор биринчи навбатда ошхонада бўлган «сирлар»ни ошкора қилувчи, хиёнатчиларга қарши курашувчи софдил мухбир ўрток Р. А. Елизаровани ишдан четлаштириш йўлини қидирабошлади ва бу мақсадини амалга оширди ҳам. Иғволар натижасида ўрток Елизарова икки марта ишдан бўшатилди. Совет қонунининг қўпол равишда бузилишига биринчи сафар савдо ва умумий овқатланиш ходимлари касаба союзининг область комитети, иккинчи сафар Фрунзе район партия комитети хотима берди.

Шундан сўнг Антропова тўнини тескари кийиб олди. У агар Елизарова принципиаллик қилаверса ошхона ходимлари ишдан кетиб қоладилар деб туриб олди. Лекин ҳақиқат юзага чиқди. Ўрток Елизаровани халқ суди яна ўз вазифасига тиклаш ҳақида қарор чиқарди.

Бироқ редакцияга хабар қилинишича, директор Антропова қайсарлик қилишда давом этмоқда. У аввал Елизарова қайтиб келса хиёнатчи ходимлар ишдан кетиб қоладилар деган бўлса, эндиликда хиёнатчиларга қўшилиб ўзим ҳам кетиб қоламан деб жамоатчиликни «қўрқитмоқчи» бўлмоқда.

Наҳотки, район ошхоналар тресті ошхона ишини яхшилашга қодир бўлган соф виждонли, ҳалол кишиларни тополмаса!

Г. АЛЬМУҲАМЕДОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334 ва 33262.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси.

Р. 00809. Нашр. Г. — 1506.